

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9 } ఐన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 30-వ తేది గురువారము } No. 202
 సంపుటము ౯ } చందుళినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } సంపుట ౨౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుచేడదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దనూదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగును. ఇంచుభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

త్వరపడుదు ! వేలకు వేలు ఖర్చు గుచున్నవి!! త్వరపడుదు!!

1923 CALENDARS 1923

ఐరోపా అమెరికా సార్వభౌముల యాదరణక్రిందనుండు ప్రసిద్ధిజేందిన హిల్ సిఫ్ కెన్ కంపెనీవారిచేత పలురంగులలో చిత్రంపబడిన సుందరముగు వెలప్రతి 1-కి 0-6-0 క్యాలండరు డజను రూ. 4-0-0 మాత్రమే.

నైజా:— 19 అంగుళములు పొడవు, 12 అంగుళములు వెడల్పు.
 వలయువారు:— వాణీ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడకు వ్రాయుడు.

Write to:— **VANI PRESS, BEZWADA.**
 LEADING PRINTERS ON THE EAST COAST.

వసంత కుసుమాకరము.

419 ప. పుట మధ్యమేహంబు సుప్రసిద్ధముగ తిరిగిముద్రుండి అర్థవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిశ్శక్తుత మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును శుద్ధిచేయును. ఇందు శతపుటాభ్రకము, బంగారము, ముత్యము, కంక భస్మము, కాంకము, ఇత్యాది విలువల ఔషధములు గలవు.

20 మాత్రముల సీసా 1 టీకి రూ 5-0-0 ఔషధముతో గూడ వర్షమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

వసూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హాంబర్గ్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించిన కాశ్మీర ఔషధములకు ప్రతీనిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

వాంఛిలు:— (1) నెం 149 హైకోర్టు తిరుళ్ళి కేజీ. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి టి వర్రాను. (3) నెం 2, బహదూరోడ్డు రాయపేట. (4) హైకోర్టు, తిరుడతి.

<p>త్వపురుష లేహగం</p> <p>అమృతాంజనము, అతిసంభోగములను, ఇతర కారణములు కలసి, కలిగిన కుష్టవస్త్రమును పోషించి బలముకలుగ జేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివారుండరు. చికిత్సించివ్రాయ సవరము లేదు. శీ 1-కి రూ 3-4-0 అ. రోయవారికి కట్టాగు చేయి.</p> <p style="text-align: center;">పట్టాభిరామ వైద్యశాల</p> <p style="text-align: center;">రాయవరం, గోదావరితీర్థము</p>	<p style="text-align: center;">ముఖ్య గమనింపు (2943)</p> <p style="text-align: center;">తూర్గుతాశత్రములు</p> <p>నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. టెనాకెన్ సిటి దుర్గా మెడికల్ హాల్ వాల్మీకి జిక్ అనేది స్పెషల్ ఔషధమును సేవించిన తరువాత స్వస్థమయితిని.</p> <p style="text-align: right;">(3)</p> <p style="text-align: right;">ఎల్. సి. కపూర్, కెట్ ప్రాఫెసర్.</p>	<p style="text-align: center;">శ్రీకృష్ణ తులాభారము</p> <p>బందరు నోబిల్ కళాశాల ప్రాధపకుడైన శ్రీకృష్ణతలై న ముత్తరాజు సుబ్బరావు పంతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.</p> <p>క్రయం 1-0-0 పోస్టేజీతో. గొడ్డి ప్రతులు మూలమే నిలబయున్నవి. వ్యాపారములకు ధారాళమైన కమిషన్ యివ్వబడును. యం. వి. రమణ అందు కో., నెల్లూరు</p>
--	--	--

ప్రెస్ బిల్లు

రాజప్రతినిధి ప్రకటన

రాజ్యాంగమంత్రి యంగీకారము

సంస్థానాధీశుల సంతకములతో ప్రవేశపెట్టబడిన బిల్లులు...

ఈ బిల్లును రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వమువారు నిమోదనసభలో ప్రవేశపెట్టినపుడు...

రాజప్రతినిధి యుక్తము

రీడింగు ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు:

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

మంచితరుణము!

ఆంధ్ర పత్రిక

త్వరపడుడు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజింటువద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు

పోస్టు ఖర్చులు వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

ఈవిషయము సంస్థానాధీశుల సమావేశమునందు చర్చికి వచ్చినపుడు...

“విచారణచేయుగ, ఇందుమించుగ అన్ని సంస్థానములును...

కచ్చిట్టికై తెలిసినదికాదు) తెంగాలు, వధ్యరాష్ట్రములు, ఆసాములు...

ముఖ్యముగా ప్రభుత్వములు సంతకములతో సానుభూతిపాపె నుగాని...

అభయవచనము “బిల్లు ప్రవేశపెట్టినవిషయమై శాశ్వతముగా ఆగజ్జుమాస...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు బిల్లు గలదు: ప్రభుత్వ ప్రాసినయ్యుక్తమునందు...

పగా, కానకసభాభ్యుత్తుకు నిరాకరించెను. కాని మరొకటిగా...

“అనేక సవరణలు సహించబడెను. 1923 వ సంవత్సరం భుమున...

రాజ్యాంగమంత్రి యంగీకారము “నవంబరు 14 వ తేదీ భారతరాజ్యాంగమంత్రి యాక్రింది...

కృష్ణాజిల్లా ప్రాథమిక పాఠశాలములపథ నర్నాపురం తాలూకా జూన్యన గ్రామమునందు...

బాలభారత సమాజం (అగ్రహారం-గుంటూరు) ద్వితీయవాత్సవికము ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారం...

ప్రీతులు చాచి తగ్గుదల మెన్మేజరివ్ మార్మెమ్ కంపెనీ వారు డిశంబరు 1 వ తేదీ...

అల్లూరు శ్రీకృష్ణ విలాస సభవారు నెల్లూరు పురపాలకమున 2-12-22 శనివారం రాత్రి...

చిత్రనళియము ప్రదర్శింతురు ఉద్యమాలకు సంబంధించిన గారు దమయంతి పాత్ర ధరింతురు.

యంగ్ ఇండియా

ఓయోధవలూ! నీతిమయుడు స్వాతంత్ర్య సమరమున ముందంజవేయఁడు పరింపకుడు సంతయాత్ములు గావలరు. దియే మివిధి. విధిని సెరవేచ్చుటలో మృతినొందినను మీరే ఫలమును బడయగలరు.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు సిండికేటు:— రెవరెండు డి. యం. మెక్కా...

మద్రాసు శాసనసభ:— ఛాన్సలర్ విల్లియం థామస్...

మామిళాల్ దీలవిడుదల:— శిశు విధి వివరాలు...

మద్రాసు సెరిఫ్ 1923:— సర్. యం. సి. టి.

ముత్తయ్య చెట్టిగారి కిక్ నెలకు పెరిపుట ద్వారా...

ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల, ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమాజము:—

ఆంధ్ర యూరేద వైద్యాలయము:— భూనమలి హైస్కూలులో...

ఒక అభినందన సమావేశము:— యం. సి. దేవ...

కోండలులాటరీ టికెట్లు అయిపోయినవి మిలర్డరులు పంపవద్దు

ఈ టికెట్లు అయిపోయినవి. కిరిగి వ్రాసివాడు, వచ్చిన...

వెనురుమూడి శేషగిరిరావు.

ప్యాసు పోర్టులు

(ప్రచురణాంశము)

ఇండియానుండి భిక్షకులకు గమ్యద్రవ్యములు చేయు...

ప్యాసు పోర్టుల దరఖాస్తులు

(1) బ్రిటిషు యిండియా వాసులు స్థానిక భుక్తియవారి...

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ ట్రస్ట్ అమ్మకం...

మద్రాసు నేషనలిస్టులు అందు ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషన్...

పుల్లెటిక్రు

రామదాసు ఆంధ్రరత్న ద్వారా గోపాలకృష్ణయ్య గారికి...

మద్రాసు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల చట్టము.

భుక్తి పరచునము. ఈ చట్టపు పోర్టులను బాధ్యిగా చేయు...

డాక్టరు పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు

ఆదాయపు పన్నును నిరాకరించుట సేలముల డాక్టరు పి. వరదరాజులు...

శాసనసభలకు వెళ్లవలెను

నెహ్రూ పండితుడు కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా చేయవలెను...

అహమదాబాదు మ్యూనిసిపాలిటీ వారు పురమునందు జన...

శ్రీకృష్ణ సభయొక్క ప్రథమ వార్షిక సభ కల్లుకొండలో...

దేశీయ వార్తలు

రాజకీయములు - ఆధ్యాత్మిక సంబంధము

కలకత్తా సర్వేంటుపత్రిక ప్రధానవ్యాసము
అకాలిల సంస్కరణోద్యమము

మహాత్మా-సుందరదాసు గారి ఉత్తరము అసత్యముని సర్ గంగారాంగారు ప్రకటించుట నారంగబాదు
గురుద్వారమును మహాత్మా నారాయణదాసుగారు గురుద్వారాసంఘమునకు వ్రాసియుచ్చుట
ఖదూరుసాహెబు గురుద్వారమును వశకరుచుకొనుటకు ఫించెను సిపాయీలజత వెల్లుట

క్రిమినలు లా సవరణచట్టమును రద్దుచేయుట

బంగారాష్ట్రమున కాంగ్రెసు వలంటీరు సంఘములు అక్రమసంఘములను నుత్తరపు
నవంబరు 29 వ తేదీతో రద్దుచేయబడెను

కలకత్తా సర్వేంటు పత్రిక మాననష్టపు కేసు

కలకత్తా హైకోర్టులో అపీలువిచారణజరుగుట

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

ఆదాయపునన్నును డిశంబరు 12 వ తేదీలోగా నీయనిచో 245 రూపాయలు పినాట్టి-
వేయబడునని కలక్టరు తెలుపుట

బీ అమృతుగారి ఉపన్యాసము

శాసనోల్లంఘనమునకు దేశీయులు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. శాసనసభలకు వెళ్ల గూడదు

శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారు

అరెస్టువివరములు ఆమెకోర్కె కుమార్తెమాత్రమే కలదు. సోదరునియింటనుండ నామెను అరెస్టుచేసిరి

అకాలిల సంస్కరణోద్యమము

మహాత్మా సుందరదాసుగారిలేఖ అసత్యము

సర్ గంగారాంగారి కక్షావహము

గురుబాగు గురుద్వారము భూములను మహాత్మా సుందరదాసుగారు సర్ గంగారాంగారి కాలకు యిచ్చుటకు వహించు కథికారములేదని ఉదాసీ మహామండలివారు వ్రాయ గా తాము కాల కీయలేదనియు తాగిల్లారు ఏవో క్రమ లమీద సంకేతముచేయమనగా చేసితిమనియు మహాత్మా ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను అనిజనముగాడు. తాగిల్లారును మరి వెళ్ళమంది యనుకంగా నావిదుకునే మహాత్మా ప్రత్యుత్తరము సంకేతము చేసె ను. 16 వ తేదీని చాలసారులు బాయబాడములు జరిగినది. 17వ తేదీని మహాత్మా సంకేతము చేసెను. సంకేతము చేసిన పిమ్మట నూరేసి రూపాయలు నోట్లను పదిసోట్లను మొత్తము వెయ్యిరూ పాయలకు చేసెను క్షయముగా మహాత్మా కిచ్చితిని. తాను మహాత్మాని అతడు చెప్పకొనుచున్నాడు. మహాత్మాగా మతాధికారిగాన సంకేతంబే నేననిచర్యనుగూర్చి యెయ్యెను వ్రాయడంబడెను. అది నిజమాకదా అనిఉదా సీ మండలివారు తెలిసికొగోరకపో పక్షమున చూచుట తొందరైన పరిణామంబిచో వారి సలక్ష్యమును ములభముగా తిరి యోడును. వారలులే చేయక యిట్టి లేఖను వ్రాసి కవులను గూర్చిన అసమానమును దేశీయులకు కలిగించుట చాల అను చితవని మాత్రము నేను తెలుపుచున్నా నని సర్ గంగారాం గారు ప్రకటించిరి.

నారంగబాదు గురుద్వారము

నారంగబాదు గురుద్వారమును దాసోత్తము గూడ మహాత్మా నారాయణదాసుగారు గురుద్వారా సంఘమునకు ఓస్తావేష మూకముగా వ్రాసియుచ్చె నని గురుద్వారాసంఘ మువారు ప్రకటించిరి.

గురకబాగు సంబంధమున ఏమగురు చనిపోవుట

గురకబాగు గురుద్వారము సంబంధమున నింతవరకు ఏమి గురు చనిపోయిరిని గురుద్వారాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ఖదూరు సాహెబు గురుద్వారమును

వశపరచుకొనుట

తారనుతారనకు కది మైళ్ళదూరమున నున్న ఖదూరు సాహెబు గురుద్వారమును వశపరచుకొనుటకే ఫించెను పైని కుల జత అచటికి వెళ్లెను. పోలీసుదళముగూడ నచటికి వెళ్లె నని తెలియచున్నది.

అకాలీప్రముఖులకు శిక్ష

అమృతసర్ అకాలీదాసు కార్యకర్త మారకతు సిం గుగారును అన్నా లాతూరా భిండియా గామధుడు సాహెబు సింగుగారును ఉపన్యాసదారు నిచ్చిరిని వారిపైని తెచ్చిన కేసు విచారణ 20 వ తేదీని జరిగినది. మారకతుసింగుగారికి ఒక సంవత్సరమును సాహెబు సింగుగారికి ఆరునెలలను కేరెక్షను వేయబడెను. మారకతు సింగుగారిని స్పెషలు జయిలులో నంపెదరు. తనగా సోకర్లములు బాగుగా నుండును.

జలనువాలాబాగు నిధి

ఆంధ్రద్రవిడరాష్ట్రములు

ఆదాయము

ఆంధ్రద్రవిడ రాష్ట్రములనుండి జలనువాలాబాగునిధికి 14965-8-3 యాను బర్మానుండి 12897 రూపాయలును స్వదేశ సంస్థానముల నుండి 1228-4-3 అను గుప్తదాతలకలన 1287-15-11ను. కడిఅమృతమునకు 870యును కడినలక 22672-2-2ను కంకరాష్ట్రము ఆసానులనుండి 88660-3-0 న బొంబాయి గజరతు మహారాష్ట్రము కర్నాటకముల నుండి 865065-2-11ను, సింధునుండి 37707-18-11ను, సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి 40120-7-8ను, ఢిల్లీ అజ్మీరు మేర్వారా రాజపుటానాల నుండి 5560-9-0 న బేహరు బిరసాల నుండి 4027-15-6ను పంజాబుగిరిహద్దురాష్ట్రములనుండి 289986-13-1 నుమధ్యరాష్ట్రముల(మరాఠీ హిందుస్తాని)నుండి 8871-8-6ను బేరారునుండి 8966-11-0 న బిల్లరగా 21871-2-9యును వచ్చెను. మొత్తము 808670-0-0.

వ్యయము

భూమి క్రయదస్తావేజు 27-5-1920 వ తేదీని జరిగినది. స్టాంపుడ్యూటీ 559-2-7-9, వాతఖర్చులు 5855-0-0, పాను వ్రాయించుటకు 600-0-0, బీకగాండ్రకు 8954-10-0, స్టేషనరీ 189-12-6, అచ్చు 484-5-0, చిల్లర 202-2-3, కచేరియింటదై 228-2-0, మారకం 34-15-0, పోస్టేజీ 175-6-6, తెలిగ్రాం టెలిఫోను 817-3-0, తోట మరూకులు 1834-10-0, భూమి కిస్తు 869-6-0, మొత్తము 574128-1-0.

విస్తీర్ణము

ఒకభాగము 6-37-160 యకములు
రెండవభాగము పొడుగు 49½ పెడల్పు 81 అడుగులు
మూడవభాగము తూర్పుపొడుగు 85 పెడల్పు 9½ x జములు
పడమట 8 x జములు. ఈభూమియంతయు పైమొత్తము నకు క్రయము చేయబడెను.

నిలవ

ఈమొత్తమున అధ్యాప్తులు	95-0-0
అమృతసర్ పెంటలుబాంకి	160000-0-0
డిటా కరెంటు	11467-0-8
పంజాబు కేవలముబాంకి	60950-0-0
డిటా కరెంటు	1282-0-7
చెలసాలలో నున్న కార్యదర్శిదగ్గ	606-8-9
అఫీసులో	161-5-0
మొత్తము నిలువ	284541-15-0

అని అడిటరు సి. హెచ్. సోమివాలా (బొంబాయి) గారు డిశింబి ప్రకటించిరి.

బీ అమృతుగారి ప్రసంగము

శాసనసభలకు వెళ్ల గూడదు

కాశీనగరమున 28-వ తేదీరాత్రి హాలానా నాజరాల్ గారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్ప భ జరిగినది 10 వేలమంది పౌరు లాసభకువచ్చిరి. బీ అమృతుగారు రువ్వనిండిరి. "శాసనసభలకు వెళ్లు డని నాయకులు చెప్పిరి. ఏమి కారణము? శాసనోల్లంఘన మునకు దేశీయులు సంసిద్ధులుగా లేరని యే. శాసనోల్లంఘనమునకు దేశీయులు సంసిద్ధులుగా నున్నారని నేను చెప్పి యున్నాను. పాటకజను లనబడు దేశీయులు శాసనోల్లంఘన మున కోరుచున్నాడు. అందులకు సంసిద్ధులుగా నున్నారని నాయకులకు స్పష్టపరుచుటకు నేను దేశమునందంతటను సంచారము చేయ బూతిని. అట్లు చేసినచో గయలో జరుగు దేశీయమహా సభలో శాసనసభలకు వెళ్లవలెనని విషయమునే ఎత్త నవసర ముండదు. మనము భగవంతు నే నమ్ముచున్నచో ప్రతిభారతీ యుడుగూడ నొక్కొక కమలు పాపా యగునని బీ అమృతు గారు నడిచిరి. భిలాభకునిధినిగూర్చి మహమ్మదాలి బేంగారు గంభీరపన్యాసము నొసంగిరి.

శ్రీమతి పార్వతీదేవిగారు

అరెస్టు వివరములు

లాహోరులో లాలాజపతిరాయగారి బంగళాలో పార్వతీదేవిగారి సోదరుడు కాపురముండెను. ఆమె తన సోదరుని గృహమున నుండగా ఈనెల 20వ తేదీని ఆమె తననస్త్రములను మార్చుచున్న సమయమున జిల్లాపోలీసు నూపర్నంటు క్రజలా లుగా రచటికివచ్చెను. ఆపురామె సోదరుడు యింట లేడు. నాయకులందరును కలకత్తాకు వెళ్లియుండిరి. ఆమె సోదరుడు వచ్చువరకును ఆగుడనిన గూడ క్రజలాలుగారు విధిలే ఆగెను. 124 ఏ. 153 ఏళ్లకునుల్కింద మీరటునుండి కంపబడిన వారంటు నత్తడి పిచ్చినివచ్చెను! ఆమెను అ నా రాత్రి లీ పో లీ ను స్టేషనుకు తీసికొని వెళ్లెదనని చెప్పి రైలు స్టేషను కు తీసికొని వెళ్లెను. తరుపున మత్తగంధములను తెచ్చువరకు గూడ నతడామెను నిలువనీ జితెను. ఆమెను బంటరిగా రాత్రి బండిలో మీరటుకు తీసుకొని వెళ్లదనెను. తనతో మరియొక స్త్రీయుండెను. సాహసము చేసెదనని ఆమె ఖండితముగా చెప్పటచే అమృతసర్లో మరియొక స్త్రీ వామెకు సహాయము గా బండిలో నెక్కించిరి. ఆరాత్రి కప్పూన గట్టిలేక ఆమె చలిలో గజ గజ వణకుచునే యుండెను. 21 వ తేదీ ఉదయమున మీటు కాంగ్రెసు నాయకులు సిటీరైలు స్టేషనుకు వెళ్లిరిగాని ఆమెను కట్టోనుమెంటు రైలుస్టేషను లోనే దింపి మోటారుబండిలో చేరసాలకు తీసికొనిపోయిరి. ఆమెసోదరుడు 22 వ తేదీకి మీరటు వచ్చి ఆనాడామెను చూచెను. ఆమె అభిభోతానామతోనే యుండెను. ఆమెను మర్యాదగా చూడలేదు. ఆమెచే బొటనవేలికాద్ర వేయించిరి. ఆమెకోర్కెరైయే కొమార్తె. ఆమెగూడ అభిభోతానామతోనే యున్నది. 24 వ తేదీని కరసాలలోనే విచారణ జరిగె! 10 మందినిమాత్రమే ప్రేక్షకులను రానిచ్చిరి. అని (టిబూన్)ను ప్రతిఃకు 28 వ తేదీని మీరటునుండి విలేజిరి వ్రాసెను.

శ్రీమతి మాతా కస్తూరి బాయిగారు

డిశంబరు 6-వ తేదీకి లాహోరు వెళ్లెదరు
గాంధీమహాత్మునిధర్మపత్ని శ్రీమతిమాతా కస్తూరిబాయి గారు డిశంబరునెల 6-వ తేదీకి లాహోరుకు చేరెదరు. వారము రోజు లారాష్ట్రమున సంచారము చేసెదరు.

జాన్సీమండల కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

నాలు గేండ్లు కలిసెడి
జాన్సీమండల కాంగ్రెసు కార్యదర్శి హాలానా జలా అడ్డీక అహమదుగారివై 124 ఏ. 153 ఏళ్లకునుల్కింద లేబడిన కేసులో యీనెల 28 వ తేదీని జాన్సీలో నాలుగేండ్లు కలిసెడి వేయబడెను.

అల్లహిదు ముద్రాశాలాధికారి

కరాచి
12 నెలలు కలిసెడి
కరాచీలో అల్లహిదు ముద్రాశాలా వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి అల్లహిదుగారివై కే. ప్రొ. కోడు 108 శిక్ష కన్నరై బడిన కేసులో రాజద్రోహమునకు 12 నెలలు కలిసెడిను.

జైపూరిన రట్టి యా
కన్నరై
ప్రెస్సు
త విచ్చ
చెవిమ్మట,
జరిగి

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్ర రాష్ట్ర దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున సంచారము చేయదలచుట

ఇంతవరకు తిలకునిధికి 2000 సంపాదించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునం దన్ని మండలములవారును రామదాసుగారి కావ్యసముల నవవలెను తిలకునిధికి 116 రూలు శ్రీరామ పాదకట్టమును సమర్పింపవలెను

ఒక కుట్టు పని వాని దేశ భక్తి

భద్రకుట్టుపనే కుట్టుట-18-వ తేదీ ఆదాయమును తిలకునిధి కిచ్చుట

పనిలేనిచో కూలిచేసి వచ్చినదాని నిచ్చుట

ఆంధ్ర రాష్ట్ర దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

ఆంధ్రులలో మరల ప్రబోధమును కలిగించుట

తిలకునిధికి ధనమును సమకూర్చుట

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంచారవిశేషములు

ఇంతవరకు దాదాపు రెండువేలు వసూలయ్యెను

రామదాసుగారు శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున నిరంతరాయముగా తారకమంత్రధ్యానము గావించి వెలకవచ్చునదికి ఆంధ్రదేశము నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు. ఇరు తాహముగా నుండుట గోచరించెను. గాంధీమహాత్ముడు కా రాగృహమున మానవత్వమే మహాతపం బొసరించుచుండ దేశీయులు స్వార్థపరత్వములై తూణగురములగు భౌతిక సౌఖ్యాలనులై నిత్యకృత్యముల మునింగియుండిరి. అరిషడ్వర్గమున కరిగావులైరి. ఈషణ్మతయదోషభూయిష్ట లైరి. సకలేశ్వరుడగు సర్వేశ్వరుని శకపురుషుడగు జగద్గురు గాంధీమహాత్ముని కా రాగృహమున నవయుచున్న దేశీయ సోదరులను పెనుభూతమువలె కనులు మూసినను విప్పినను అనుక్షణమును గోచరించు తమ సీదబాని సత్యమునుగూడ మరచి విషయలోలులై యుండిరి. స్వాధికారాక్రమము నిద్ర జెందెను. జాతివర్ణ ద్వేషములు ప్రబలమైయుండెను. అసహాయవాదు లందుగూడ నైకమత్య మంతిర్ధానమయ్యెను. గాంధీమహాత్ముని స్థానమున నిలువగల సాయకమణి వేర్వోడు కనబడకుండెను.

ఈదురస్థి ను దిలకించి రామదాసుగారు కించి దుస్థితిలోనున్న "రామేణ్మప్రతిహస్యతే కలిమి లం రామాయ కార్యం నమః" అని ధ్యానించిరి. ఆధ క్షవల్సలుని కటాక్షమున వారికి కార్యోత్సాహమును ధైర్యమును జనించినది. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందంతటను సంచారము చేయవలెను. ఆంధ్రులకు శ్రీహ్రోత్సాహమును తారకమంత్రోపదేశపూర్వకముగా కలిగింపవలెను. ఆసందర్భముననే కార్య సర్వసాధనమున కవసరమగు ధనమును తిలకునిధికి సమకూర్చవలె నని రామదాసుగారు నిశ్చయించిరి.

116 రూపాయల బహుమానము

రామదాసుగారు గాంధీమహాత్ముని సచ్చాత్రులగుచే దేశహితార్థము సర్వార్థముల త్యజించిరి. పనియగు వీరిసతీమణిగూడ తనలలంకారము న్నిటిసి తిలకునిధికి సమర్పించి ఆంధ్రనారీలోకము నాద్యప్రాయయ్యెనది. అట్టిరామదాసుగారు స్వా అరకానై న నెవ్వరిని యాచించువాడు గారు. నిధికి ధనమును సమకూర్చదలచి ఏ గ్రామము ను త మ్మాహ్వానించినను 116 రూపాయలు రామదేవునకు పాదపూజ కట్టమును సమర్పింప వని నిర్ణయించిరి. ఇష్టమూర్తికి పాదకట్ట

మును స్వీకరించి దాసుగారు రామనామామృతమును తనవిదీర గ్రోలజేసెదరు. దేశభక్తి నుదీపి తముగ్గావించెదరు. మహాత్మునిసన్మార్గము ననుసరింపదారిజూపెదరు. రామదాసుగారిబోధనలిహాసర తారకములు, మోక్షప్రదములు. రామనామాభ్యాసమున భవబంధవిమోచనమును మహాత్ముని సన్మార్గచరణమున దాస్య (బానిసత్వ) బంధవిమోచనమును గూడ లభించును. ఒక్క గ్రామమువారందరును చేరి 116 రూపాయలనిచ్చుట భారము కాజాలదు. బీదలధనికుల శక్తినిబట్టి వారువారు ధనమునొసంగి ఆమొత్తమును సులభముగ చేకూర్చగలుగుదురు.

సంచారము

ఇదివరకు రామదాసుగారు గోదావరిమండలమున పెక్కుచోట్ల శ్రీరామ పాదకట్టములు స్వీకరించి రామనామామృతధారల వర్షించిరి. ఒక్క చామర్లకోటపేరులు తప్ప తక్కిన అన్ని గ్రామములవారును వాగ్దానముల నెరవేర్చుకొని దాసుగారి సదుపదేశముల నాలకించ ధన్యులైరి. నియమభంగమునకు వెరచి రామదాసుగారు చామర్లకోటలో నుపస్థితిపలేదు. వలకుబడి అంతగా లేని తునిలో నైతిముక్తికాలురప్రాబల్య మత్యధికముగనున్నను కోడేటిరంగాచార్యులుగారు మున్నగు వారు కొద్దిమందిమాత్రమే కార్యనిరతు లైనను ఎటులో శ్రమపడి వారుగూడ శ్రీరామ పాదకట్టము నర్పించి కృతార్థులైరి.

2000 చేరుట

ఇందువలన నింతవరకు సుమారు రెండువేల రూపాయలు చేరినవి. ఇంకను పెక్కు గ్రామముల నుండి ఆహ్వానములు వచ్చియున్నవి. కాని వర్షములు హెచ్చుగా నుండుటవలన శరీరమున కైత్యభార మతిశయముగా నుండి చలిజ్వరము వచ్చునూచనలు కనపడుటవలనను రామదాసుగారిపుడు చీరాల రామనగరమునకు మరల చేరి ఆచట విశ్రాంతి గొడవనిన్నార. పదిరోజులలో మరల సంచారమును ప్రారంభించెదరు.

విజ్ఞప్తి

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునం దంతటను సంచారము చేయవలె నని రామదాసుగారి సంకల్పము. ఏ గ్రామమువా రాహ్వానించినను దాసుగారు తప్పక అచటికి వెల్లెదరు గాని ఆ గ్రామవాసులు తిలకుస్వరాజ్యనిధికి శ్రీరామదేవుని పాదకట్టముక్రింద 116 రూపాయలు సమర్పింపవలెను. ఇది ఎవ్వరి స్వంతమునకును గాదు. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు. బానిసత్వమును తొలగించుకొనుటకు. ఏకమత్యమును కలుగజేసికొనుటకు. కాన నివిషయమున ఆంధ్ర రాష్ట్రమునం దన్ని మండలములవారును అన్ని గ్రామములవారు నత్యధికమగు శ్రద్ధను వహించి వెంటనే దాసుగారి కాహ్వానము వంటి ధనమును సిద్ధపరచి రామసేవయును దేశసేవయునుగూడ గావించి యిహపరసౌఖ్యములను రెంటిని చూర గొందురుగాక యని ప్రార్థించెదము.

ఇట్లు విన్నవించు రామభక్తులు.

కలకత్తాఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు

మాల్వీ మహమ్మదు షఫీగారిపై కేసు దారిలో వలంటీరులు నిరోధించుట

23 క తేదీన కలకత్తాలో ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు మాల్వీ మహమ్మదు షఫీగారిపై కేసుల రాజదోహతు కేసుల విచారణజరిగెను. వాలుగు కేసులు లేబడెను. మరి షాగ్గురు షాద్దా యీలకుడ నున్నారు. వాయదా చేయబడెను.

దౌర్జన్యరాహిత్య ప్రబోధముతో వలంటీరులు శాంతి నొందుట

షఫీగారు మున్నగువారిని కోర్టుద్దమండి వెజుసాలకు మోటారుబండిలో తీసికొని పోవుచుండ దారిలో చాల మంది ఖిలాఫతు వలంటీరులు వెదకుంపుగా యూనిఫారములతో వచ్చి బండి వాపివేసిరి. వారిని రిమిమేయటకు ఒక యూరోపియను సర్జెంటు ప్రయత్నింపగా అతనిని కొట్టిరి. వలంటీరు ల్లాగూ మును ముపి ఎరించిరి. అంతలో నొక వాడు వచ్చి "అయ్యా గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశముకు మరదితిరా? మనము దౌర్జన్య రాహిత్య ప్రభువును బూనితిమిగా? మీ రానియ్యవ మును అతిక్రమింపదనవా" అని హెచ్చరించెను. వెంటనే వారందరకు శాంతిముగా వెదలిపోయిరి. భూతప్రేతజులకు హనుచుదేవుని హనుమరలె దౌర్జన్యమునకు గాంధీదేవుని నాయముచ్చాటన మంత్రిమైయున్నది.

వలంటీరుసంఘములు అరాజక సంఘములు

ఈ ప్రతిభువు నిపుడు రద్దుచేయుట

బంగళాదేశమున అసహాయాధ్యయ కలంటీరు సంఘములును అట్టియందేశములలోని వలంటీరుసంఘములనుగూడ క్రిమిములాసవరణకట్టయు ప్రకారము ఆక్రమణకుబడిని 1921 నవంబరులో క్రిటింపబడిన ఉత్తరువు 1922 నవంబరు 23 క తేదీ నుండి రద్దుపరుపబడె నని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

బెంగుళూరు వార్తలు

మైసూరు విద్యవిద్యాలమునువారు తన వ్యక్తుమున 30 వేల రూప. కర్మల గావించిరిని తెలిపబడెను.

పీ. పాప శ్యామజి కంపెనీకి సంబంధించిన ఉత్పాదనా మినై తేబడిన కేసుయొక్క రికార్డుల కామాపుజేసెని నిష్పంధింపబడిన బెంచ్మర్క్స్ క్లిష్టమూర్తిని విడుదల గావించిరి వీరి నిష్పంధించుటకు తగినయాధాములు కనుపడ లేదట. విచారణ జరుగుచున్నది.

హాసన్ జిల్లాలో రూపానుకర్ణణావోధ్యన లోకల్ సెషన్స్ కోర్టు ఆజిల్లాలో విద్యానిధియోగమునకే ప్రాత్ర గన్ను వేరుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

విలంతూ కోణాలయమును మైసూరు ప్రభుత్వమువారు శ్రీతిరు కృత్తిని శిర్ష పాతకాలగా మార్చు నిశ్చయించిరి. అన్ని జాతుల శ్రీతిరు నందు చేరవచ్చును. 30 మందికి సరిపడు ఉచితసత్కార మేర్పరుపబడును. దాని కొక శ్రీతిని వార్డన్(అధికారి)గా నెన్నరుతురు. సంస్థాపనము విద్యాకాథాధికారియొక్క యధికారమునకు లోబడి శ్రీతిరుపులు కలయొక కమిటీచే పరిపాలి. పడును.

విచిత్రమైన మోసము

పూర్వము ఎన్.వెల్లొపిట్ (కొల్హాసర్వస్వ) డైరెక్టర్ కంపెనీ మేనేజరు డైరెక్టరుగ నుండిన వారవారాయణ ప్రసాదు, బి. యే. మహమ్మదు సలీమునలెని యెజంబుగా నేర్పరతునని చెప్పి వాటాను గొనిపించి మోసగించినందులకు 18 నెలల కఠినశిక్షధింపబడెనయూరాదాబాద్ జిల్లా డివిజను ఖాసుమచేసెను. ఇకడే యొస్తులైవ్ రైటర్ కంపెనీవారి లైవ్ పెషీయను తాతాఇండస్ట్రీసులో క్ల్యాకువారికి తాకట్టు పెట్టిరి. యుక్త స్వామి (దోహము న కై విచారించ బడుచున్నాడు.

తప్పిపోయిన బాలుడు

ఇదివరకు మీపత్రికలో ఒకకుగనాడు తప్పిపోయినట్లు వేశివారు యిప్పుడు విశాఖపట్నం జిల్లా అసకాపలిరెలుస్టేషనుకు క్రమైక్కుదూరంలో ములకపాక గ్రామంలో వర్గించ వెంకటరెడిహం పంతులుగారియింటికి వంటచేస్తానని యిద్దరి షర్రవాడు 14 సంవత్సరమున్న నడి. పల్లి నాగభూషణం గారి కుమారుడూ ర్జితారాయణ్మణి అని చెప్పిర ఒక ట్రాక్టరులోనుండి క్ల్యాకువారు వచ్చివాడు. జూర్రామనుచివాడు. అట్టి ట్రాక్టరును మున్నగు వచ్చితినుట వెల్లడైనది.

నరిగొండ వెంకటసురసింహయ్యం

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1922-వ సం॥ నవంబరు నెల 30-వ తేది

గురువారము

మంత్రులకు

మరణదండనము

ప్రియమగు గ్రీకుమంత్రులను, ఒక సేనాధిపతిని, నూతన గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ఉరిదీసి రనువార్త, ప్రపంచమునంతను తల్లడింపజేయక మానదు. పశుబలప్రయోగ మెంతదూర మవలంబించబడినను, ఇంతటి ఘోరవార్త నిదివరకు వినియుండలేదు. అయితే గురుమంత్రులలో, ప్రధానమంత్రిగ బనిచేసిన కానెసుగారు గలరు. మరణమునకు బూర్వము మీరు సన్నిహితజ్వరముచే బాధపడుచుండిరి. మరణించుట ఉద్యోగులకు యావజీవ కారాగృహశిక్ష. విధించబడెను. మీరుజేసిన నేరమేమి? కాన్స్టేటలును రాజును తిరిగి రాజ్యమున నాసీచని జేసిరి. ప్రజాస్వామ్యమును తృణీకరించి నిరంకుశాధికారమునకు తావిచ్చిరి. ప్రజలలో నుత్సాహము పురికొల్పుటకు కాన్స్టేటలీ నోపిలుపై దాడి నెడలుట కుద్యమించిరి. ఆసియా మయినరునందు తురుష్కుల చేతులలో గ్రీకు సైన్యము దెబ్బలుతిని, చేజిక్కిన రాష్ట్రములను బోగొట్టుకొనినవిమ్మట, గ్రీకు ప్రజల యాగ్రహమునకు మితిలేకబోయెను. విజయములు గనుపించునంత వరకు, నిరంకుశాధికారముతో ప్రజల తిరుగుబాటులో సరిపెట్టుకుందురు. అపజయము గలుగగనే, ప్రజలు సహనమును కోల్పోయి ఎదురుతిరుగుదురు. అపజయావమానముచే గుండుచున్న నూతన గ్రీకు ప్రభుత్వము, వెనుకటి మంత్రులపై కసిదీర్చుకొనుటలో, వారిని తుదముట్టించువరకు తృప్తిజెందలేదు. మంత్రుల సీరితీయంతమొందింప మొదలిడుచో, పరిపాలనాబాధ్యతను వహించుట కికముం దెవరయినను ముందుకువత్తురాయని సందియము గలుగకమానదు. గ్రీకు ప్రభుత్వచర్యయందు క్రొవ్యము మిన్నించుచున్నది. ఇంతవరకును గ్రీకులు సాధు జంతువులనియు, తురుష్కులు క్రూరమృగములనియు, తురుష్కుల బాదించుడి గ్రీకులను రక్షించుట నాగరిక జాతుల లక్షణమనియు, లాయదుజారి ప్రభుత్వమువారు విధవిరామము లేక చాటుచుండిరి. తురుష్కులు చేసిన దురంతములగూర్చి పాశ్చాత్య విలేఖకులు ప్రచురించిన కట్టుకథలు గోరంతలు కొండంతలు జేయబడెను. బాధ్యతగల సాక్షులు దెలిసి, గ్రీకుదురంతముల వృత్తాంతమును లాయదు జార్జిగారు పాటింపరయిరి. గ్రీకులో నిష్పాదు జరిగిన ఘోర సంఘటనముబట్టి, గ్రీకులెట్టిసాధువులో ప్రపంచము గ్రహింపగలుగును.

గ్రీకు దుస్థితికి పూర్వమంత్రులు కారకులగుచో, వారికి చేయూతనిొసగి అనవసర ప్రాతాన హముగలిగించి అడయాశలగల్పించి తురుష్కుల మీదకు పురిగొల్పిన లాయదుజార్జి ప్రభుత్వులు మాత్రము కారకులుగారా? లాయదుజార్జిగారి బాధ్యత తొలగజాలను. మిత్రమండలివారి యండ జూసికొని, గ్రీకుమంత్రు లీ అడుసులోనికి దిగిరి. దానిచుండి బయల్పడజాలక, తుదకు ప్రాణములను

బలియిచ్చిరి. గ్రీకుమంత్రులకు మరణదండన విధించుటవలన, బ్రిటీషువారి కాగ్రహము గలిగెను. తన యసమృత్తి జూపుటకుగాను, ఇంగ్లండు గ్రీకుతో సంబంధమును నడలకొనెను. బ్రిటీషు రాయబారి, గ్రీకును వదలివెచ్చెను. గ్రీకు సలిపిన క్రూరకృత్యమునకు అసమృత్తిజూపుటకు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ మిటుల జేసినని తెలియుచున్నది. వెనుకటి గ్రీకుమంత్రులతో గల సాహచర్యమువలన గూడ ఇంగ్లండు ఇటుల బ్రవర్తించెనేమోనని, సందేహము గలుగకబోదు. ఒక్కసంగతి నిపుడు విచారించవలయును. ఇతరదేశముల అంతరంగిక వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు బ్రిటను కధికారముండునా? ఉండునెడల, బ్రిటీషు వారు తమ అంతరంగిక వ్యవహారములగూర్చి ఇతరుల యసమృత్తిని పాటింతురా? హిందూదేశమునందీ సమయమున ప్రబలుచున్న తీవ్ర నిర్బంధ ప్రయోగముగాంచి, నాగరిక ప్రపంచము ఆశ్చర్యము జూపుచున్నది. నాగరిక ప్రపంచాభిప్రాయమును పాటించుచు, ఇంగ్లండు తదనుగుణముగ తనమార్గములను సవరించుకొనుట యవసరము. గ్రీకుచర్యలకట్ల ఇంగ్లండు తన యసమృత్తిని దృఢముగ దెలుపుట న్యాయమగుచో, దేశభక్తుల నిర్బంధములును దార్జన్యమును చేకట్టని వారిని బాధించుటయు, క్రూరకృత్యములని ఇంగ్లండునకు పరులు హితమొనగుటయు, న్యాయము గాకబోదు. పాశ్చాత్య ప్రపంచమునంద, దార్జన్యము పెచ్చుపెరిగెనది. గ్రీకులో మంత్రులను వధించుటయు, విగ్లాహంబో ఎదుటిపక్షముల నాయకులను కల్లుటయు, జరుగుచుండ పాశ్చాత్య రాజ్యాంగవిధానము నైతికభంగమును పూర్తిగ విడనాడెనని గ్రహింపవచ్చును. ప్రత్యుద్ధులను ప్రేమచేత మనవంకకు లాగికొనవచ్చుటకు గాక, వారి నెటులనయినను అంతరింపజేసి, తమ పనులను సులభము గావించుకొనుటకు, రాజ్యాంగవేత్తలు ప్రయత్నించుచున్నారు. శత్రువులను సంహరించి సంకమాత్రమున శత్రుత్వమంతరింపదు. శత్రుత్వములోలోన రాజుచునేయుండును. ద్వేషానలము ప్రజ్వలిల్లి ఎప్పుడో యొకప్పుడు వినాశము గావించకమానదు. అందుచే శత్రువినాశముగాక, శత్రు సంస్కరణమే శాశ్వతసాఖ్యము మొనగును. ఇట్టి ఫలితము గలుగుటకు, అహింససాధనముగాని, దార్జన్యము సాధనము గాజాలదు. దార్జన్యము ద్వేషబీజములను పెంపొందించును. అహింస ప్రేమను ప్రవర్ధిల్లజేయును. అహింసా సందేశమును ప్రపంచమున వెదజల్లుటకు తరుణ మాసన్న మయినది. హిందూదేశ మివ్రతమును నిష్కర్షగకొనసాగించి ప్రపంచమునకు మార్గము జూపవలయును. స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి సాధనము లేవియైనను బనికి వచ్చునట్లు వ్యర్థవాదము. అవలంబించెడి సాధనముల ననుసరించియే, భావిపరిణామము జరుగుచుండును. సత్సాధనల నవలంబింపనిచో, స్వాతంత్ర్య సిద్ధి దుఃఖకారణ మగును.

స్వాతంత్ర్యసిద్ధి అధర్మమునకు తావానగ గూడదు. మానవుల దుఃఖమును నివారించవలయును గాని, దానిని బలపరుపగూడదు. ఏ విధమున నయినను స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటయే పరమావధియని తెలుచు వారు శాశ్వతానందమును గుర్తించుటలేదు. పురుషార్థములగూర్చి యోచించుట లేదు. జాతీయ జీవితమున రాజకీయము, ఆధ్యాత్మికములని రెండుగదులను ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించుటకు వలనుపడదు. ధర్మబద్ధముగాని రాజకీయములు నిస్సారములు. రెంటిని విడదీయుటకు, పాశ్చాత్యప్రపంచ మింతవరకును జేసిన ప్రయత్నములు వ్యర్థము లయ్యెను.

ఇందువలన, దురాశ పెచ్చు పెరిగెను. ధనకాంక్ష ప్రదేశకాంక్ష, రాజ్యకాంక్ష ప్రబలమయ్యెను. శ్రేయమునకు భంగముకలిగెను. ప్రపంచ దుఃఖమును నష్టరాజకీయ వద్ధతులచే నివారించుట దర్శభమని, ఇప్పుడు వెల్లడియగుచున్నది. భారత వర్షమునంద, రాజకీయములనియు, ఆధ్యాత్మికములనియు, ప్రత్యేకపు గడులిదివర కెన్నడును ఏర్పడి యుండలేదు. పాశ్చాత్యుల ననుకరించుటకు, ఇట్టి విభాగముల నేర్పరచుటచే, లాభ మెంతమాత్రము గలుగదు. గాంధీ మహాత్ముడు రాజకీయములను ధర్మబద్ధముగ గావించుటకు శక్తినంతను భారజూసెను. ఆ మహామహుని సత్యముత్తములను భంగపరుచుట, దేశానర్థముగ పరిణమించును. హిందూదేశము మానవకోటి కొనగవలసిన మహత్సందేశమునకు ప్రబల విఘ్నము వాటిల్లును. అట్టి దుస్థితి వాటిల్లకుండ, దేశము జాగరూకతతో మెలగుట, ముఖ్యావశ్యకము.

హిందూదేశము : పార్లమెంటుసభ

ఇండియా రాజ్యాంగ సభయ కార్యదర్శియగు విటరుటను ప్రభువుగారు హిందూదేశమున దిరిగినఫలము గనుపించుచునేయున్నది. అధికారదృక్పథమునంద, వీరి నమ్మకము మరింత హెచ్చినది సర్ థామస్ బెన్సెట్టుగారిపక్షకు జవాబిచ్చుట, గాంధీదేశమునందలి బ్రిటీషు అధికారుల కగభర్తుల నొకరాష్ట్రములో తాము పరికించితిమని విటరుటనుగారు నుడివిరి. సర్వీసు ఉద్యోగుల కష్టములను ప్రభుత్వమువారు గుర్తించినయియు, ఈ విషయముగూర్చి పిలుప్రభువుగారు బాగుగ నాలొచించుచున్నారనియు, విటరుటనుగారు తెలియజేసిరి. ఉక్కుచట్ట మీదేశమునకు జేయుచున్న పహాంపకారములకు, వారివేతనముల నికను వృద్ధిజేయవలె గాబోలు. ఉక్కు చట్టము లేకున్న ప్రభుత్వవిధానమే కూలిపోవునని లాయదుజార్జిగారచలికినందులకు ఫలితముగ, ఆకర్షణి బలపరుచుటకు విటరుటను, పిలుప్రభువులు తమ శక్తినంతను వినియోగించుచున్నారు. సంస్కరణములమూలమున, దేశమున గలిగెడి మార్పు ఇదియే. హైందవ విశ్వవిద్యాలయములలో, విద్యాప్రమాణమును చక్కబరుచుట కెట్టి ప్రయత్నములు జరిగెననియు, అభివృద్ధి కలుగనిచో సర్కారువారిచ్చెడి గ్రాంటుల నాపివేయ గూడదాయనియు, సర్ థామస్ పిటుగారడిగిరి. మంత్రుల పరిపాలనమును చూచుకన జేయుటకు వీరీప్రశ్న నడిగియుండును. విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రభుత్వపుగ్రాంటులు తొలగిగచో, దేశమున కనుకూలించెడి విద్యావిధానమునయినను ప్రవేశపెట్టుటకు వీలగును. జబ్బులు పురమునంద, స్వరాజ్యపుజెండాను బెట్టినపుడు, మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగ రక్కడనుండిరాయని, పట్టుగారడుగగ, శాసనోల్లంఘనసంఘము వారిరాక ప్రజల దృష్టి నాకర్షింపలేదనియు, అందుచే నీజీషయమై చర్య దీసికొనుచో లేనిపోని కలవరము గలుగునని ప్రభుత్వమువారు తెటస్థముగానుండిరినియు, విటరుటను ప్రభువుగారు బదులుజెప్పిరి. క్రొత్త ప్రెస్సు చట్టము, రాజప్రతినిధిగారిచే పురబద్ధంబుబడినది. ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రి యంగ్లీకారకముబొంగినది. పార్లమెంటుసభ్యులెవ్వరయినను అట్టి యా ఆక్షేపించవచ్చును. కలనల్ వెడ్జిపుడుగా కన్నయ్య షేఖరా దెలిపెదరు. కాని లాభముండదు. ప్రెస్సు టీపు పక్షమువారిధిక సంఖ్యాకులగుటచే విషయ చట్టమును తొలగించుటకు వారెంతమాప్రిమ్మట, పడరు. రాజప్రతినిధిగారి చేతులను దాటిగ జరిగి మిగిలిన తంతు అంతయు నిరభ్యంతరము పోవుట సహజము.

లండను: పనిలేనివారు

లండనులో పనిలేనివారి యువద్రవము తొలగి పోలేదు. బోనార్లాగాని జూచి తమ కష్టములను విన్నవించుటకు, వారు కుతూహలులై యున్నారు. కాని, వారితో ముచ్చటించుటకు బోనార్లాగా రెంతమాత్ర మంగీకరింప కున్నారు. కుద్బాధితుల గుంపు మొక దానిని నడిపించికొని పోవుచున్న రివ రెండు పికిరింగుగానిని పోలీసు వారు అరెస్టు చేసిరి. ఒక సంవత్సరమువరకు వీరి నుండి జామీను గైకొనబడెను. హైదరాబాద్ లో పనిలేనివారి సభ లనఁదినమును జరుగుచున్నది. లేబరుపక్షమువారు బోనార్లాగారి ప్రవర్తనము నాక్షేపించిరి. ప్రభుత్వమువారు తగిన కట్టుదిట్టముల గావింపనిచో, పనిలేనివారల రుదులకు గడుగెడివారినియు, విప్లవపక్షమువారు వెనుక జేరి వారిని ప్రోద్బల పరుచుచున్నారనియు, బోనార్లాగారు పార్లమెంటుసభలో నడివిడి. పనిలేనివారికి పనిగల్పించుటకు, రైల్వే అధికారులు కొందరితో బోనార్లాగారు ప్రసంగించిన దెలుపుబడెను గాని, ఇందు వలన శాశ్వతముగా లాభముండనని దోచదు. నవంబరు 20 వ తేదినాటికి 1379,000 మంది పనిలేనివారు గలరట. ఈసమస్యను, బోనార్లాగారు పరిష్కరింపగలుగుదురని దోచదు. ఆలస్యముజరిగిన కొలదియు, ప్రజలలో నసంతృప్తి మిక్కుటముగను. అట్టితరీ, లేబరుపక్ష మధికారము నహింపకతప్పదు. భావిపరిణామ మెటులుండనో చూడవలయును. ఆంగ్ల దేశము ఫ్యాక్టరీలతో నిండియున్నను, పనిలేక ఆకిలిచే మాడుచున్నవారిసంఖ్య యధిక మగుచున్నది. ధనికులసంపద యతిశయించుచున్నను, బీదలస్థితి దుర్భరమగుచున్నది. బీదల కుపశాంతి గలిగించుటకు, పాశ్చాత్య పారిశ్రామికపద్ధతి యక్కరకువచ్చుటలేదు. ఈపద్ధతి ననుసరించిన, ఇండియాకు మోక్షము చేకూరునని తలచెడివారు, నిజస్థితిని పరికించుట యవసరము.

అకాలీవిజయము

అకాలీలకు మరయొక గురుద్వారము స్వాధీనము జేయబడినటుల, నేటి తంతివార్తలలో గనుపించును. నొరంగబాదు జిల్లాలో, మహాంతు నారాయణసింగుగారు ట్రాన్సుఫరు దస్తావేజు ద్వారా గురుద్వారమును దానికి సంబంధించెడి భూమిలను శిరోమణిసంఘమువారి కిచ్చినై చిరి. అమృతసరపు గురుద్వారమును మహాంతుగారు గంగారాంగారికి కొలుకిచ్చిరని, తెలుపబడెను. అది యబద్ధమని మహాంతుగారు చెలిపిరి. గంగారాంగారు ఇందుకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సాక్షులు పలువుర యెదుట మహాంతుగారు కొలుపై సంతకముజేసిననియు, ఈ సాక్షులలో తహసీల్దారుగా రొకరనియు, మహాంతు గారికి వేయిరూపాయలనొట్లు చేతికియబడెననియు, గంగారాంగారు సూచించిరి. మహాంతుగారిదివరకు జెప్పుటలో, తహసీల్దారుగారు తమచేత నేవీయో కొన్ని కాగితములపై సంతకము జేయించుకొని రనియు, అకాలీతములలో కొలు గలదని తమకు జెప్పలేదనియు, సూచించిరి. ఇప్పుడేది నిజము? మహాంతుగారు నిజము చెప్పిరా, లేక గంగారాంగారే నిజము చెప్పిరా? తహసీల్దారుగారు కొలు తయారగుచున్న సమయమున అక్కడ కేల వెళియుండిరి? ప్రభుత్వమువారింతవరకును తమకు చెలిసిన సంగతుల నేల ప్రచురింపలేదు? ఈ వ్యవహార మంతయు జూచిన, పంజాబు అధికారులు గౌరవముతో బయటపడుటదుర్లభమని యూహింపవచ్చును.

రుష్యానూచనలు

రుష్యానూచనలసంఘటకు సంబంధించిన ప్రశ్నను చర్చించు సమయముననే గక, ఇతర ప్రశ్నలను చర్చించునపుడు గూడ లాసానీ సమావేశమున పాల్గొననియవచ్చునని, ఇట్టి యంగీకరించెనని తెలియుచున్నది. రుష్యా ప్రతినిధియగు రవోస్కిగారు చెప్పిన సంగతులబట్టి, తుర్కీ న్యాయము జరుగుట వీరి కిష్టమని గ్రహింపవచ్చును. తుర్కీలో శత విచారణ విషయమై విదేశీయులకు ప్రత్యేక మగు హక్కులు గలవు. ఇట్టి హక్కులుండుట తుర్కీ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరమనియు, వానిని తొలగింపవలయుననియు, తురుష్కులు పట్టుబట్టి యున్నారు. తురుష్కుల యిష్టము ననుసరించి, తన ప్రత్యేకపు హక్కును వదులుకొనుటకు రుష్యా అంగీకరించుచున్నది. ఇతరదేశములవారు గూడ తుర్కీయిచ్చును నెలవేర్వవలెనని, రుష్యా గోరుచున్నది. పాలెస్తీను మాండేటును బ్రిటీషువారి నుండి తొలగించి అరబ్బులకే వప్పగితపెట్టవలెనని, రుష్యా గోరుచున్నది. ఇస్లాం మతాభిమానము వ్యాపించుటవలన, నుపద్రవము గలుగునని భావించుట, భావ్యముగాదని రవోస్కిగారు చెలిపిరి. మొత్తముమీద, తురుష్కుల ఆశయములు న్యాయబద్ధములని, ఎల్లరును అంగీకరింపవలసినవచ్చుచున్నది.

నూతన దండనపద్ధతి

యద్ధసమయమునందు, జర్మనులు అకాశ విమానములనుండి బాంబులను విసరినపుడు, నాగరిక ప్రపంచమంతయు వారిని తూల నాడియుండెను. ఈపద్ధతి యిప్పుడు సర్వసామాన్యమయినది. మెక్సికోలో, పన్నులను సేకరించుటకు ప్రజలపై బాంబులను విసరు పద్ధతిని బ్రిటీషువారుదశమువారి వలంబించిన విషయము గూర్చి పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నయడగబడెను. పరిపాలనముపై తిరుగుబాటు జరిగినపుడుగాని, ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించుటలేదనియు, దీని నవలంబించుటకు ముందు, హెచ్చరిక చేయబడుననియు, పలుమార్లు భయపెట్టగనే ప్రజలు లొంగి పోయిరనియు, ఈమూలమున అర్థరును కాపాడుట వలన నాశనమయిన ప్రజలసంఖ్యకన్న రక్షింపబడిన ప్రజలసంఖ్య యధికముగ నుండెననియు, ఆరమ్మబీ గోరుగారు సమర్థించిరి. ఈసమాధానముబట్టి యైనను, బాంబులను విసరుపద్ధతియొక్క హింస తొలగిపోదు. ఈపద్ధతి నెంతవరలో మానివైచిన అంత మంచిదనుటకు సందియములేదు. యుద్ధములు జరిగినకొలదియు, క్రూరపద్ధతులు ప్రపంచమున పాదుకొనుచున్నవి.

పరస్పరదూషణము

పరస్పరదూషణము, పార్లమెంటుసభలో నధికమగుచున్నది. సాంఘికపక్షప్రతినిధి యగు న్యూబోల్డుగారు పార్లమెంటుసభ నిటీవల జెడరించుచు మాటలాడినందులకు, సభవిడిచి వెవలిపోవలసినవచ్చెను. మొయిలుప్రతికలో ప్రచురింపబడిన తంతివార్తప్రకారము, జాకు జోన్స్ అను కార్మిక ప్రతినిధి ఎనుటిపక్షమువారిని "మురికికుక్కలగుంపు" అని తిట్టెనట. అంతట, సభ్యులు పలువురు అతనిని వెడఁగొట్టుడని వలికిరట. అధ్యక్షులపుడు జోన్స్ గారిని మందలించెను. గ్రుడ్డిగవ్వపాటి యయినను తాను లక్ష్యపెట్టనని, మంత్రుల నుద్దేశించుచు, జోన్స్ గారు చెలిపిరి. సభ్యుల కోలాహలముచుధ్య, జోన్స్ గారు వెడలిపోవలయునని, అధ్యక్షు లాజ్ఞాపించిరి. సభనువిడిచి లేచిపోవుచు, "పనిపోయిన పైనికులను మలినపరచుచు, బ్రతికియున్నవారిని

కడుపుమాడ్చెడి మురికికుక్కలారా" అని జోన్స్ గారు మరల తిట్టిరట. పార్లమెంటుసభలో మర్యాదలిఖులున్నవి. పార్లమెంటుసభలోని మర్యాదలని దేశసభలలో ప్రవేశ పెట్ట నొచ్చెడివారు, ఈసరసము నంతను గ్రహించిరో లేదో.

నిర్బంధతీవ్రత

అలహాబాదు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు మౌలానాజలాలుద్దీన్ అహమ్మద్ గారిపై రాజద్రోహ నేరముక్రింద నాలుగుసంవత్సరముల కఠినశిక్ష. విధింపబడెనని తెలియుచున్నది. నిర్బంధములుమరలచెలరేగుటయొక్క, కఠినతరీక్షలు విధింపబడుచున్నవి. నిరాకరణోద్యమప్రాబల్యమును అధికారులు గుర్తించి రనుట కిదియే నిదర్శనము. నిర్బంధములను లెక్కింపక, ప్రజలు స్వధర్మమును దీక్షతో నిర్వహించి పాటుపడుచో, కారు మేధుములు దొలగి స్వాతంత్ర్యభానుడు తన దివ్యతేజమును ప్రసరింపజేయక మానడు.

లిబరలుపక్షము

ఇండిపెండెంటు లిబరలు పక్షమును, నేషనల్ లిబరలుపక్షమును మరల కలసిపోవుననియు, ఆస్పిష్టగారు నాయకత్వము వహింతురనియు, వీరి నాయకత్వముక్రింద లాయడు బార్డిగారు పనిచేయుదురనియు, నూహించబడుచున్నది. లిబరలుపక్షములు రెండును ఏకమై లేబరుపక్షముతో కలసి పనిచేయుచో, కస్సర్వేటిపు పక్షమునకు కష్టదశ ఏర్పడకపోదు.

లా సే ను న భ

ర మి యా పా ల్గొ ను ట

రవోస్కిగారి యభిప్రాయము
లాసేను నవంబరు 28:— లాసేనుసభలో ఆందరింపాటు రషియాగూడ పాల్గొనవలయుమనుగుర్చి మిత్రమం ప్రతిఘటన కటి యుద్ధమున ఆలోచించిరి. రషియాకు త్యుత్తరముచ్చుటకు పూర్వము ఆయాప్రభుత్వము వీరలకు రేజేటువలె నని నిశ్చయించుకొనిరి. రషియాను అన్నిచ్చుటను తేర్చుకొనరలె నని ఇటలీరాయబారి తెలిపజేసెను.
క్రొత్తిసంధిపరతులను నియమించుటలో నాకా సంబంధ మగువిషయములను గూర్చి ప్రత్యేకాభిప్రాయ గైకొనటకు ౪౮. ఆర్. కీమగారు నిపుణు డగుటచే ప్రభువు పిలిపించెనని తెలియుచున్నది.

కర్కీలో రషియావారు తురుష్కులర న్యాయములను తీసివేసితి మనియు తర్కీ రషియా కీ-ఆఫ్సును నడుపుకొంటిమనియు, అటులనే ఇతరుల తర్కీ శ్వర హారములందు ప్రవర్తించక రాకోవిస్కి గారిని. పల్లనైవమ్యాండేలు ఆరబ్బులచే యుండవలెనని. ప్యాకెషనామిజం తురై యానిజం ములు ఉండవలసరము లేదని. అట్టి ఉపద్రవము కల

రషియాలో కలప, డబ్బు లేకపోవుటచే 20 వేల ఇనపదాని ఎత్తిజేసినని తెలియుచున్నది. 2000000 మంది ఉత్తరప్రత్యుత్తములు, గాక తేవడజేరి.

చివాప్రధానామాత్య శేఖరుడును విదేశాల అట్టి గూఢ బుణమాయనలను కృతచూలో నందులకు వారిని శిక్షించవలెనని తీర్మానించిరి.

నేషను లిబరలు లిబరలు, జేకనవో క్రింద లాయడ్ బార్డి గారు పనిచేయుట కంగీకరించుచున్నది.

కర్కీలో అగెరికావారు ప్రత్యేకముగ దరసి తెలియుచున్నది.

విదేశ వార్తలు

పూర్వపు గ్రీకు మంత్రులు

ఆరుగురిని ఉరిదీయుట

అక్టోబరు 28:—గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు పూర్వపు గ్రీకు మంత్రులను 6 గురిని విచారించుటకు ఒక న్యాయ పరిషత్తును నిర్వహించిరి. ఈ పరిషత్తువారు మంత్రులను ధరించిన వస్త్రములను పరిశీలించుచు వాటిని ఉరికిరేను విధించిరి. వాస్తవముగను మంత్రులు—ఈడు ఏథెన్సులో ఉరిదీయబడిరి. ఈ ఆరుగురు ఎవరు:—పూర్వపు ప్రధానామాత్యుడు గౌనారిస్, ప్రాటోపాడకిటిమగార్—ఈరుడును పూర్వ మొకప్పుడు ప్రధానమంత్రి—దేశమువంత్రి యగు ప్లాటాస్ పూర్వపు ప్రధానామాత్యులైన డన్ ధియోకోస్, పూర్వపు విదేశాంగ మంత్రి బాల్టాస్, పూర్వపు వియోనియాలో సర్వ ప్రాధాన్యమును పొందిన వాడైన గార్.

ఇతర ఉద్యోగులకు ధర్మశాస్త్రము విధించబడినది.

గౌనారిస్ సేనాని, స్ట్రోటిగోస్ సేనానిని యాభైమంది ప్రజలు, అధికారిక విశ్వకర్మములను తొలగించి విధించిరి.

బ్రిటిషు మంత్రి ఏథెన్సునందు వెడలనుండుట

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి తీరు: ఏథెన్సులో రాయ బారిగార్డు లిండెగార్డు వైని జెప్పబడి మంత్రుల సురక్షితులైన ఎ.త. జెప్పిన గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు వివరమున గ్రీకురాజధానినండి తక్షణము బయలుదేరి రావలెనని తమ ప్రభుత్వము వారి తీరును జేసియుట ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసి తనకు రహదారిపట్ట నీయవలెనని గ్రీకు ప్రభుత్వమువారికి జేసెను. ఈ రాయబారి లాసెసు కేగి కర్ణాటక ప్రభుత్వమువారికి గంగులపల్లికిని తెలియజేయును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి రిచర్జను తీర్చుముగ ఇండియా తమకు సమర్థి జూపిరి. బ్రిటిషువారిట్లు ముగిసిపోవుట క్రొత్తగాదు. ఇదివరలో ఒక ర్యాయము చేసిరి. 1918 సం॥లో స్వయం రాజదండకులను జైలుకారులు చంపినపుడు గూడ సర్దుచున్న బ్రిటను సంబంధములను వదలకొనెను.

ఈ తీరు ప్రజలలో అప్రభుత్వము, భయము కల్పించినది. ఇట్లు మీరు వాగిలగునని అందరను అనుకొన్నది. కాని ఇంక తొందరగా తీరున ఆములు జరిపించుటచే అప్రభుత్వము భయము కల్పించెను. ఇతర ప్రజలను ఈ విషయములో జోక్యముకలుగజేసికొన కుండుటకై గ్రీకు ప్రభుత్వము వారిట్లు చేసిరి. లాసెసు ఈ విషయమును గ్రీకు రాజు బారులతో కర్ణాటక ప్రభుత్వమునందున్నాడు. ఇట్లు జరుగునని ప్రకారించియు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారిట్లు తీరుటమే ఉరిదీసిరి.

గ్రీకు ప్రభుత్వమువారిచర్యచే ప్రపంచములో అందరను మీకి సహాయము చేయరు. వైతిక అధిక విషయములందుగూడ తొందర బుండదు.

గౌనారిస్, డిమెటోకోస్, బాల్టాస్, ప్రాటోపాడకి, వాడి మానెస్టిస్ గార్డును కాల్చిచంపిరి.

ఉరిదీయుటకు కారణము

కాకస్తాన్ లో జరిగి రాజ్య అవకత వచ్చుటచే ఆ సాయమునుండి తెలిసి యా దాచిరి. ఆయన పాలములలో తమకు అధికారమును సంపాదించవలెనను తలంపుతో మామూలు దుండెత్తి ధిష్ణము నున్నను కాకస్తాన్ లో రాజును ఎటువలెన కాపాడుటకు పాటుపడిరి. తమకు కృతజ్ఞతను నున్న బాల్కన్ ప్రాంతమునందను తమ భయంకరమును నుత్తరపుటచే ప్రకటించిరి. తమకు అసియా మెయిని పరాజయమును జేసిరి. కాకస్తాన్ లో రాజును రాజ్యము వదలిపోవునని ధిష్ణుటకు బదులుగా కాకస్తాన్ లో పీలును పంచుటకు మాడిజినికేన్ సేనాతో ఏర్పాటుజేసిరి. పంచుటకు ఏర్పాటుజేసి అసియా మెయినిలో గ్రీకులను ఓడించి బుద్ధిపూర్వకముగ గొప్పవైఖ్యలను కల్పింపునకు ముందుకు జేసెను కాన ప్రతిపాదలు రాజధానియగుగ్నించుటకు ముందుకు జేసే కేరకులకు సెంచుడిరి. విచారణకి 200 వేల డ్రాక్మానులను, ప్రాటోపాడకిటిమగారికి 100.00 డ్రాక్మానులను, గౌనారిస్ గారికిని, గౌనారిస్ గారిని బాల్టాస్ గారికిని 200 వేల డ్రాక్మానులను జమానానుగాడ విధించిరి.

బ్రిటిషు మంత్రి కల తీవ్రభందనము

జెయిలీ ఎక్సుప్రెసు

నవంబరు 28:—గ్రీకు రాజుగూడ నాగరిక జాతి ధర్మశాస్త్రమును నిరసముగ వాగదాపుచుండి పిండుకొన వైఖ్యనుకలుచున్నా ఇతర నాగరికపు జాతులు తమ పనుల ఎటులను బహుశానుచున్నా వో క్రొత్త గ్రీకు విప్లవ ఆశించింది తేరుకొనకలయున్నది.

ఈవిషయం న్యూస్

ఇటీవల ఆములలో బెట్టిచే గ్రీకులు ఏకపాపము చేస్తున్నారనియు, తమ పరిస్థితికారకు మర్య గొప్పముప్పునకు కాణ పుంజము తోడ్పడని ఇతర ప్రజలు వారిను

పార్లమెంటులో

ఇండియానుగూర్చి చర్చించుట

అంశాంశ పంచమలనుగూర్చి ప్రసంగము

సింహాశ్రమములో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ఇంగ్లాండులో పార్లమెంటు సభ్యత్వమునకు ప్రయత్నించు యభ్యర్థికి సంపాదనీకులు సహాయము చేయవలసిన విధి ఉన్నదాయని కామన్సులలో బెన్సుటూ గారేడిరి. తనకు తెలిసి సంతకము అట్టివిధమున లేనది వింటర్క్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఇండియాలో పనిచేయు ప్రభుత్వోద్యోగుల కుటుంబములకు కృత్యపట్టికను అధికార అసభికారసభ్యులు చేరి విచారిచిన ఎంతవేగముననున్నది తెలియనని బెన్సుటూగారిని

ధరలు పెరిగిపోవుటచే అధికారికము పనులను కష్టములను గుర్తించించితిమనియు పీఠ ప్రభువు ఈవిషయమై సానుభూతితో ఆలోచించుచున్నారనియు వింటర్క్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

కలత్తా మున్నగు విశ్వవిద్యాలయపు పట్టునులను (డిగ్రీలు) అభ్యర్థిజేయుటలో ఏమిచర్యను దీసికొని రని ఏటుగారముగ ఈవిషయమిపుడు ఆయా కమిటీయంద్వారా పాపాత్యుల అధికారములో నున్నదనియు అమర్చుటచే ఉత్తరవాదులనియు వింటర్క్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

జబ్బులూరులో కృత్యపట్టికను విరాజిల్ల జేయుటనుగూర్చి తెలియనాయని ఏటుగారముగ కామన్సులలో విచారణ సంఘమువారు జబ్బులూరులో ప్రవేశించినపుడు కృత్యపట్టికను తెలియజేయు మధ్యవర్తికలు గవర్నరు ఆఫ్ దేశములోనున్నది లేనది అని అధికారికముగా ముగిసెను. విరాజిల్ల వింటర్క్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. మీరు వచ్చుటచే ప్రజలు అంతగ పోలేదనియు అట్టిసందర్భమున మీరి లేనిపోని ప్రముఖతను కలుగజేయుటకును అపామతియవుటకు లేనిపోని గౌరవమును కలుగ జేయుటకును ఏమియు చర్యను దీసికొనలేదనియు ఇకముందే దట్టిసంగతులు తటస్థించిన తగిన చర్యను జరిపించుటకు ఆలోచించవలయునని వింటర్క్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

సింహాశ్రమములో చాలకాలమునండి వచ్చుచున్న ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును కొంత కాలమునకు ఎత్తివేయుటకు మీరు లేదని అరంభిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఇరాకులో వస్తులను ప్రజలు ఇచ్చుకట్టుల జేయుటకు వాంఛలను బ్రిటిషు వైమానిక సంఘమువారు ప్రయోగించలేదని గౌరవగారు చెప్పిరి. ఎక్కడనో బహిరంగమున ప్రజలు తిరుగ బాటాన ల్లి న పుడు మాత్రముగాని ఆచటి పోలి ను వారిని ముట్టడించిన పుడుగాని వాంఛలను ప్రయోగించిరి. ఇతర సమయములందెపుడును వాంఛలను ప్రయోగించలేదు. వాంఛలను ప్రయోగించుటకు పూర్వమే హెచ్చరిక ఇచ్చుటచేయును హెచ్చరికతోడనే కార్యములు సానుకూలమాయెననియు ప్రాజములను తీరుటకంటె ప్రాజములను వైమానిక సంఘమువారు కాపాడిరి.

బాగ్దాదు హామిష నరకు 1,67,000 పానులు రమారమి కృత్యమునుచున్నదనియు, స్థలమునకు 60,000 పానుల కృత్యమునుచున్నదనియు, స్థలమునకు 15000 పానులు మరకృత్యములకు 8000 పానులై మొత్తములో చేరగు ఈవిషయములో కొంతనిర్ణయమును. కాని ఈకృత్యము 1919 లో చేయబడినది. అందుచే ఈ ప్రభుత్వమువారు తీరవారు కాని గౌరవగారు బదులొసగిరి.

అరేబియా అంతటను ప్రభుత్వమువారు సానుకు సెల 1-కి 5000 పానుల నిమ్ముచున్నారనియు ప్రస్తుతము దీనిని సాగుచున్నదేకము లేదనియు దీనినిమానుటకు పూర్వము ఈవిధానము నొకసారి ఆలోచించవలయుననిరి.

అంశాంశ పంచమలమీదరితై ఆరు అధికారుల నిషయమై ఆలోచించుచున్నారనిరి.

అనభవకాలరగు ఉద్యోగులను పిండుపు పుచ్చుకనకుండ ఉద్యోగములోనే నిలిపివేయరాదాయని ఏటుగారముగ ఇండియా కార్యదర్శి గారట్లు చేయుటకు ఏటు లేదనియు అట్టివిధమున ఆయన ఉత్తరపును ఆయన జనదాటివనా డగు

ఇండియాలో ఎన్నికలయందు అభ్యర్థి కొంతసామ్యము కరారమునందిరిగినవోట్లు గాకున్నవో ఆసామ్యము కోల్పోవును అను నిబంధము ఆలోచనలో నున్నదనియు ఇతరవరకు అభ్యర్థి రాజ్యము చేయబడలేదని వింటర్క్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

నష్టపరిహారములు

బ్రు సెల్సు న భ వ్య క్ష మ గు చో?

ప్రెంచివారి కఠినవిధానము

అక్టోబరు 28 తాతి 12-15 ప్యారిసునుండి డెయిలీ మెయిలువిశేషం ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—

బ్రు సెల్సున భ రద్దగునపుడు, లేక కార్యక్రమము ప్రెంచివారికి అసంతృప్తిరముగ నున్నపుడు, జర్మనీనుండి యభయములను లాగకలయునని ప్రెంచి వారికి అధికారియబడినపుడు ఏమి చేయవలెనో యోచించుట! ప్రెంచి ప్రభుత్వములకు ఇదే జేసి కఠినవిధానము నవలంబించిరి. ఆ విధాన వివరములు:— ప్రస్తుతము ప్రాంస్వాధీనములో నున్న రైతులూడు అధిక ప్రజాపరిపాలన కారము నంతను వశపరచుకొనెదను. జర్మను ప్రజాసేనాకుల నందరిని తరిమివేసెదను. యారు పారిశ్రామిక ప్రదేశము 2/3 వంతులు ఆక్రమించుకొనెదను. దీనివలన తక్షణమే ప్రెంచికి రాక్షసిబాగు వాయున 'కొమ'గూడ పరిశ్రమలకు లాభకరముగ నుండగలదు.

బ్రు సెల్సున భ కృత్యముగవో ప్రెంచివారికొక ప్రశ్నకముగ చర్యను తీసికొనెదను.

ఇంగ్లాండులో పనిలేని కార్మికులకు సహాయ మొసర్చుట

ఏత్రత్వయత్నములు

ప్రభుత్వమువారు పనిలేక కష్టపడుచున్న కార్మికి సహాయ మొసర్చుటకు త్వరితముగ విధానములను రిచ చేయుచున్నాడు.

ప్రధానమంత్రి బోర్లాగారు రైల్వే యజమానులకుట్టాడిరి. వారు సర్వవిధముల క్రొత్త ఇనుపదారులను మించి తోడ్పడెన చని యభయ మొసగిరి. మొత్తము కలతకును 50,00,000, లేక 60,00,000 పానులు కృత్యముగ అంచనా చేయబడినది.

ఈపనిమీద ముఖము జేయుటకును ఈసామ్యకు పోవు డ్డి నిచ్చుటకును నిశ్చయించిరి ఈప్రయత్నము తొలగిటకు అనేకనుగ పనులను జేయించుటకు సూచించుచునా ప్రస్తుతము నవంబరు 20 వ తేదీకి పనిలేకనే య వారు 13,79,000. పోయినవారపు సంఖ్యకంటె కొంచెము సంఖ్య పెద్దది. ఈసామ్య ప్రారంభమునందున్న వారికంటె 5,00,000 మంది తక్కువ.

విదేశములందు ఇటలీ ప్రతినిధులుగ జనవరి 1 నుండి విదేశీయుల తరపున నియమించబడ రాదనియు జన తేదీనుండి ఇటలీయుల తరపున తరపున కాన్సులు, వైస్-లుగ నున్నవో వారందరిని తీసివేయకలెననిరి. ఈనా వారు లభించకున్నవో వారిస్థానే విదేశీయులను నియమిటను ఆలోచించెదను.

భారత ప్రాంతోద్యోగుల కుటుంబములు, ఇండియాను పుటకు ఇతివరలో ఉచితముగ టిక్కెట్లు ఇవ్వబడినది. ఆ ఇపుడు మార్చియండి కల్లరనియు 1923 జనవరి 1 తేదీ నుండి సదుపాయములు జేయబడవు అనియు నుడిగిరి.

సంస్థానాధీశ్వరులను రక్షించు కఠినా కానమును కరించుటకు ఇంకను కొంతచర్య జరుగవలయున్నదని జెడ్డి గారికి వింటర్క్ ప్రభువు బదులిడిరి. ఈవిల్లును గూర్చి సభలవారు ఆలోచించిన 8 కోట్ల కరకులవిల్లును ఆలోచించగూడదనిరి. ఈఆత్మకు సార్వభౌముడు అగిరి రాదని సభ్యులెవరయిన తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టవచ్చు అందువలె జెడ్డిగారూ తాము అట్లుజేసెననిరి.

బ్రిటిషు సామ్యము డ్డ గూడ ఇండియా ప్రభుత్వము పన్నును 5000 పానులను తెలిసినదనియు ప్రస్తుతము యా ప్రభుత్వమువారు దీనిని మాన్యుటకు ఏటు లేదనియు పన్ను తెట్లు పరిణమించునో మాడవలయుననియు అదే గము వారు బాగ్దాదు హామిష నరకు 1923 జనవరి 1 తేదీ నుండి సదుపాయములు జేయబడవు అనియు నుడిగిరి.

ప్రెంచివారు యారును ఆక్రమించుకొనెదనాయనియు తనకు తెలియదని బోర్లాగారు రిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము విషయమై ఏమి లేనిదే ప్రెంచివారికి సహాయము ఏర్పాటు జేయుదురా లేదాయని చెప్పటకు ఏటు లేదనిరి. యారు ఆ సామ్య ఇంకకరకట్టినట్లును దీసికొనుట లేదనిరి.

అధికారసభ్యులవారుగూడ యారుజిల్లాలో 2/3 ఆక్రమించుకొనెట, రైతులకు వాసుభాగమునకు ఆక్రమి కొన్న ప్రదేశమును కలుపుకొనెదను గంగులూ అసలనిరి.

వివిధపరిస్థితులు

కాన్వేన్షన్ గారి యభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 28:— వచ్చేవారము, 10 శాబలు కన్వేన్షన్ గారి యభిప్రాయము కలదు. తదనంతరము కుటుంబ గౌరవాలను క్రమేణ 'ఇరెన్సులర్స్' లాగుదరు. మృత్యు అంతరించుటల ఇతర చాలవందల ఆరియన్లను పంపిస్తారు. ఇతరతరతర ఆరియన్లు కొంతవరక పుడే భయమును కలుగజేసి అల్లడలను కల్గుటలలోనికి వచ్చుటలు జేసెను. చైల్డర్స్ విషయములో గుణపాతముకలగ లేదనుటకు ఏమియు చెప్పబాల నని.

క్రీస్టియన్ ప్రభుత్వమువారు ప్రాణములను తీయనడకముతో కుటుంబ కాల ఆకుతతో ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని కన్వేన్షన్ ప్రార్థన ఆశ్రయమును మొదలుపెట్టినట్లు జరుగదు. పోయినమాసములో చాలవందల ప్రముఖులు ఆశ్రయముబడిరి. వారీయైనను 80000 కలదు. ఇరెన్సులర్స్ ఖర్చు 8000.

వివిధ ప్రభుత్వవిధానపు చట్టము

చైల్డులను త్రోసివేయవలెనని సకలత్వాలాగారును, మూసివేసిన నాయకులు మూసివేసిన గారును, కామస్య సభలో తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి.

క్రీస్టియన్ ప్రభుత్వమువారికి యధికారముగలవారుగా ఇతరులకు లేదని అట్లాన్ని జనరలనుటచే తీర్మానము ఓడిపోయెను.

మ్యూన్సిపల్ కన్వేన్షన్ ముఖ్యమంత్రియొకరిని కలసి 4 తేదీనండి ఉపవాసముచేయుచుండెను ఆమెను విడువవలెనని వైద్యులయమునకు గొంపోయిరి. ఆమె సోదరి అనిగారు కలసి కాల తిండిపూసిరి. సామ్యునిలిపోయిరి. వైద్యులయమునకు గొంపోయిరి.

ప్రధానమంత్రి కత్తికాస్యార్యులతో జోక్యము కలగజేయు విషయమును గూర్చి చర్చించుటకు సభ వాపువరలెను కామస్యసభలో కన్వేన్షన్ తీర్మానము నుపసాదిరి. కార్మికభర్తలు ఈకనికి చేయుత నొసగిరి. కాని తీర్మానం ఓడిపోయెను.

ప్రతినిధులను ఇండియాలో బాగుండు నూచనలు కలవు

అస్ట్రేలియాను మరల ఆర్థిక విషయము లందు బలముగలదునుట జేయుటకు అస్ట్రేలియాపార్లమెంటు వారు నానా తినిమితి వారి విధానము నంగీకరించిరి. యూ పియను వారు అందును ప్రాచీన 650000000 బంగారు కోసరవాణెము కు ఋణ మొసగెదరు.

బాల్కన్ గారు లేఖను దువహరింపబడిన విధానమును, కర్మకర్తమందలి ఋణములను మరల నాలోచించుటకు కామస్య సభలో బోస్టాగారు పునర్వ్యవహరి కిప్ప మే యనిరి.

కత్తికాస్యార్యుల యాభిప్రాయము ఇండియాకు బయలుపడెను.

సామ్రాజ్యవస్తు పదార్థములందు అధినివేశములవారంవరకు పాల్గొనవలెనని.

కలెక్టరులలో రాక్షసిభాగ్యుని అంటుకొనుటచే 3 గ్రూపు చుపోయిరి. 6 గురు తుతగాత్రు లైరి.

గ్రీకుమంత్రులను తిరిగివీరి విన్నతోడనే గ్రీకు రాయవారును గూడ గడగడ వడంరి.

ఒకభారతీయ

నిందితుడు రక్షింపబడుట

పూనా, నవంబరు 29:— నిన్నటిరోజున నిజామాబాద్ ప్రెస్టులగారు పార్లమెంటుకు వెళ్లిపోయిరి. ప్రతివాదియు మిలిటరీ ప్రయోజనముల వారంట్లును, కృత్రిమరలును, టిక్కెట్లును అమ్మకముచేయుచు, పోస్టల్ చెక్కులను సేయు మోపబడెను. మొదము పార్లమెంటు సభ్యుల కంక్షితులను పార్లమెంటు సభ సభ్యులను కలిపియు 200 రూపాయలు జరిమానాయును మొత్తము చెల్లించుటకు 2 నెలలు కలిపి కలిపి డిండిపడెను. రెండునెలలను ఒకతూర్పుయనుభవించెను.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

రాజమహేంద్రవర జాతీయవిద్యాలయ విద్యార్థుల కిచ్చిన యువన్యాసము

"నేను స్కూల్ యన్ ప్లెజర్ గాను. నేనుగూడ మీ స్నేహితులలో ఒకడను. ఈ పట్టుములోనున్న కత్తిని విద్యాలయములకు ఇంకా బాగుగానే వర్ణించుచున్నాను. మీరందరను యెరుగదురు. వాని కన్నీటికి చక్కనిభవములు, చక్కని బల్లలు, చక్కని కర్మిలు, సాగవైన పటములు ఉన్నవి. అందలి యాపాధ్యాయులు విజయవంతమును భరించెదరు. అందుచే ప్రజలు ప్రభుత్వపాఠశాలలు చాల బాగున్నవని తలంతును. ప్రజలు చెబుచున్న సందేహించిన భయమును ప్రభుత్వమువారు దొంగిలించి తాము నెలకొల్పిన పాఠశాలలను మనోహరములుగా నొందుచున్నారు. మీవిద్యాలయము దొంగలచే పోషించబడుట లేదు. ప్రజలు తమ మనస్సులకు కచ్చిన విరాళములచే నిది పోషించుచున్నది. మీ ప్రధానోపాధ్యాయుడు డెన్రో మీ చెరుగుదురా? ఆయన బహుబీదవాడు. ఆయన ఇప్పుడు పూనావెంటునందు. ఆయనకు మహాత్ముడ. మీ ప్రధానోపాధ్యాయుడు. మిమ్ముల నెట్లు ప్రార్థింతుమని కోరనో అట్లు మీరందరను ప్రార్థించవలెను. మీ జీవితకాలములో నొక్క యబద్ధమైనను అడవుండవలెనని ఆయన మిమ్ములను కోరుచున్నాడు. మీరందరను అడవరహితముగ జీవించుట చేయుకొనవలెను. మీ ఆదాయమును మించి మీరు కృషియు చేయవలెను. ధనికులను కాది మీ రనాయ చెదరారు. మీ రందరను కలసి ఒక తెగ క్రింద భావించుకొనవలెను. సామాన్యజనల పిల్లలను మీసందర్శనకు పుగించవలెను. సామాన్య బీదపిల్లలను విద్యానంతులుగ చేయకుండ మీరు విద్య కల్పించుటకు చింతించవలెను. మీచేతుల నుపయోగించుటను మీ రభ్యసించవలెను మహాత్మా గాంధీయొక్క యద్యమును బాగుగ జూచుము. బడయలేదని మీకందరకును తెలియును. దీనికి మీ చేయదురా? దానికి కారణ మెందుగుదురా? నేను చెప్పెదను వినుడు. దీనికి కారణము కాంగ్రెసు ప్రచారకులు సరియగు మార్గమున విద్య బడయక పోవుటయే. తమచేతుల నుపయోగించు విధమును వారు నేర్చుకొనలేదు. వాణిజ్య, చేయుట, వారికిరాదు. ఎడను నడిపి పాలమును దున్నలేదు. లెక్కలను వ్రాయలేదు. స్థలమునంద స్థలమునకు, గ్రామమునంద గ్రామమునకు పోయి విద్యావిహీనులగు గ్రామస్థులకు కరిగా బోధింపలేదు. వారికి వ్రాయట చదువుట మూలము వచ్చును. మీరుగూడ పుస్తకములతో కొట్టుకొనుచుండినయెడల మీ కాలములో కూడ కాంగ్రెసు ఉద్యమము బాగుగ భజన్ముఖులు కాకరకు. అందుచేతనే మీరు చాటుము వద్ద కూర్చుండి అది త్రిప్పుటనేర్వవలెను. దున్నట నేర్వవలెను. ఇప్పుడే నేను తోటలోనికి పోయినప్పుడు మీ విద్యార్థులలో నొక్కరు దుక్కి దున్నుచుండుటనుచూచి చాల యానందించిరి. మీరు ఒక చెడువిద్యాలయములో నుండిన తలంపకును. మహాత్మా ప్రధానోపాధ్యాయుడుగ నున్న విద్యాలయములో మీరున్నారు. మీవిద్యాలయ మెంత దీనిలో నున్న మీరంత యుల్లెప్పడకలా నందురు. వైకృంతయు కథిలమై మీల్లె వ్వును కురిసింపుడు, కలకుంయు (బీటలువారి జీర్ణితి) నున్నప్పుడు, అప్పుడే, అట్టి వోట్లనే మీకు మంచిద్యయల కడును. కృతార్థము ప్రతిష్ఠిత మైపుడు మీ నామములే నిజమగు పోరులలోన పేర్కొన బడునుగాని, ఇతర విద్యాలయములలో విద్య కల్పించు వారి నామములు గావు. మహాత్మా గాంధీ యొక్క నామమునకు మీరందరను గౌరవము నొసగుదురుగాకయని నమ్ముచు ఇండియాలో విరమించుచున్నాను."

జాతీయ విద్యాలయమునకు గొప్ప భావదళ యున్నదని రాజగోపాలాచారిగారు అభిప్రాయమును తెలియచిరి. గీర్వాణ పాఠశాలకు, గాంధీ పరిశ్రమలయముకు కూడ వెళ్లిరి. గీర్వాణపాఠశాల కార్యదర్శి క్రియంత బోడపాటి రామలింగంగారు రాజగోపాలాచారిగారికి స్వాగత మొసంగిరి.

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఒకపిల్లకాయ నెత్తుకొనిపోవుట

నేరమును శిక్షింపబడెను

బెంగళూరు, నవంబరు 29:—18 సంవత్సరముల కడున్న కల యొక పాండూబాబుని. మార్కెరాజులు అను పేరుగల వానిని నైన్ థాంట్ హోస్పిటల్ ఆసునగి డెక్టర్ గాని పోయెను. బొంబాయి నందు నాబోలన కన్నుతోడ్కో మొందు నిప్పించి దనకు మంచి తోడుకొనిపోయి, యా మహమ్మదీయుడు అతనిని బీధులలో నొంపరిగి దివిడచి వచ్చెను. చాల ప్రయాసపడి ఆబాబుని తలిదండ్రు లాకని కనుగొనార్చి, దంకునూరు కంటాకామెంటు మేజిస్ట్రేటుగారు యాదరమును విచారించి మోహదీక సాహాయ్యము ఒక సంవత్సరము కలిపి శిక్షయను 250 రూపాయల జరిమానాయు జరిమానా మొత్తము చెల్లించుటకును మరి మూడునెలలు కలిపి శిక్షయను విధించిరి.

కలకత్తా సర్వెంటు పత్రిక ఆపీలు

మానవత్వపు కేసువిచారణ

కలకత్తానగరమున ఆంగ్ల భాషలో ప్రకటింపబడుచున్న సర్వెంటు అనుపత్రికలో మానవత్వపు వ్యాసము ప్రకటింపబడెనని పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు ఎఫ్. డబ్ల్యూ కిక్కుగారు పత్రికాసంపాదకుడు ప్రమథనాథముల్లీ, మద్రాసుకు రామేంద్రనాథ ఘోషగారవలె తెచ్చిన మానవత్వపు కేసులో మూడవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటు మద్రాసు లిద్దరు నేరము చేసినని స్థిరపరచి సంపాదకునకు 500 రూపాయలను మద్రాసుకునకు 50 రూపాయలును జారీకావలెనను. దానిపై వారిద్దరును కలకత్తా హైకోర్టులో ఆపీలుచేసిరి. ఆపీలువిచారణ 29వ తేదీని జరిగినది. 1921 జనవరి 19వ తేదీని కలకత్తాలో తేకబి ధుచిత్తరంజనదాసుగారింటి ఎదుట కాంగ్రెసుసంఘమువారు సభ చేసిరి. సభలు చేయగూడదను కాసమును ధిక్కరించి వారాసభను చేయుటచే పోలీసు లాసభను చెదరగొట్టిరి. పిమ్మట నొక స్త్రీకి దెబ్బకొని రక్తము కారుచుండగా కొందరు చూచిరి. కిడ్నాగారే ఆమెను కొట్టెనని సర్వెంటు పత్రికలో వ్రాయబడెను. దానిపై కిక్కుగారి మానవత్వపు దావాను తెచ్చిరి. క్రింది కోర్టులో మద్రాసుల సాక్షులు చాలవందల కిడ్నాగారు ఆస్త్రీని కొట్టిట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి. గాని వారందరను కాసనొల్లంపున మొనరించి చెరసాలకు పోయి వచ్చిన వారను కారణమున మేజిస్ట్రేటువారి సాక్ష్యము నంగీకరింపలేదు. ఆవార్త సత్యమగునా కావా అను విషయమునుగూర్చి చాల వాదనలచేసిన పిమ్మటనే మద్రాసుల దానిని సద్భావముతోనే ప్రకటించిరి. ఆవార్త సర్వెంటు పత్రికవారికి తెలిసినపుడు నేనవటనే యుంటిరి. వెంటనే సంపాదకుడు దానిని గూర్చి చాలవందల నడిగి వారు తెలిపిన సంతతులను వ్రాసుకొనెను. పిమ్మటనే ఆవార్తను పత్రికలో ప్రకటించెను" అని ఒక హైకోర్టు పక్షిగుడ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో సాక్ష్యమిచ్చెనుగాని వెనక నొకసారి అక్షికు యింటరనుమెంటు శిక్ష చేయబడెనను కారణమున మేజిస్ట్రేటు ఆతని సాక్ష్యమునుగూడ నంగీకరింపలేదు. ఏరాజీయు నేరములకు ఆక్షికు యింటరనుమెంటు శిక్ష విధించబడెనో ఆనేరముల కిడు చేసినట్లు రుజువు కాలెను. కట్టి అనుమానము మీదనే ఆతని కా శిక్ష చేయబడెను. వెనక నొకసారి విధిండులో మైకేలు కలిన్సు ఆర్డరు గ్రీఫిత్సుగార్ల నిద్దరినూడ విప్లవకారులుగానే భావించిరిగాని వారిపును స్వరంగెల్ల విధిండు ప్రభుత్వమునం దున్నతోడ్కోగులుగా నున్నారు. హిందూ జీవమున గూడ వెనుక కారాగృహమున కంపబడిన లాలావారి కృష్ణ లాలు గారికి గూడ నిపుడు మంత్రిపదవి నిచ్చిరి కను సామ్యముగారు హైకోర్టులో వాదించిరి. విచారణ జరుగుచున్నది.

అసెంబ్లీ సమావేశము.

అసెంబ్లీయొక్క శీతకాలసమావేశము ఢిల్లీలో 15వ జనవరినాడు ప్రారంభమగును. డిసెంబరు 24 వ తేదీని ప్రారంభమగును. వివాదాంశములను గూర్చి తీర్మానములు వెల్లడుపాడింపబడును ప్రభుత్వమువారు త్వరలో క్రిమినల్ ప్రాసీక్యూటర్ అమెండ్ మెంటుబిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. రైల్వేకాళును సామాన్యార్థిక కాళును: వేయవేయవలెనను రైల్వేమిటీ వానూచన నంగీకరింపవలెనని గొల్ల ఇష్టగారు తీర్మానము నుపసాదించుదురు.

వర్షస్థితి.

బంగళాఖాతమున వైశ్ణవిభా: మన ముఖ్యముగ సిం: కన్వేన్షన్ మన వాయువు తీరముగ వీచుచున్నది. మద్రాసున కాన్వేన్షన్ మన మద్రాసు నగరమునందును, మద్రాసుకు ఉత్తరపు తీరప్రదేశములను వృషాలు సాధారణముగ వీచుచున్నవి. మలబారులో కర్ష మెక్కున కరియునుదన: కన్వించుచున్నవి.

పంటలస్థితి.

భారతదేశవస్తువుగమున కర్షము లీమధ్య బాగ కరియుటచేత బొంబాయి దక్కన్ కర్షులకు భాగముల మపంట బాగునున్నది. వర్ష మూల్యముగ కురియుటచే నమెల కంకెగ సాయముల కలెను. భా.దేశలో ప్రకటింపబడి. ఇతర ప్రాంతముల స్థితకలులు కృత్రిమములుగ న్నవి సింధునదీయన ప్రత్తిగిడుమడంప లీసంవత్సరమున తో బాగుగ నున్నవి.

ఇంచీ కేవలసంఘము కలకత్తాకు వచ్చుట. 29వ తేదీని పంజాబు మెయిలులో ఇంచీకపు శుభము వారు కలకత్తాకు వచ్చిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము

బరంపురము రాయబారములు

బరంపురములో 27 వ తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మునుగుండుపాడు గవర్నరుగారివద్దకు రాయబారము వెళ్లిరి. గవర్నరు గారితో బాటు గంజాం లెక్కగారును ప్రోవేటు సెక్రటరీయును నుండిరి.

ఒరియాజిల్లా సంఘము.

ప్రభుత్వమున గంజాం ఒరియా జిల్లా సంఘము కుమార శ్రీచాన్. ఎస్. చిరాకు, శ్రీమన్ విశ్వనాథదాస్, శ్రీమన్ యం. జి. పట్నాయక్. శ్రీకృష్ణ బహిందారగారు ముఖ్యులు రాయబారము వెళ్లిరి.

ఒరియాలకు ప్రత్యేకముగ నొక రాష్ట్రముండి గవర్నరుండవలెనని వాదగవర్నరుగారికి దెలిసిరి. ఈవాంఛకరణం నెపేర దని రాయబారులుగుర్తించి ఒరియా మాటాడు వాగ్దేవతను లన్నియును, మద్రాస్, బెంగాల్ ఒరిస్సాయో, మధ్యరాష్ట్రములో యొక్కదైనను ఒక రాష్ట్రముక్రింద నుండవలెనని కోరిరి. ఒరియాభాష మాటాడువారు 9 లక్షల మంది యున్నను, తెలుగువారు 6 లక్షలమంది యున్నను, అన్ని ఉద్యోగములను తెలుగువారికి యియ్యబడుచున్నవనియు రాయబారులు దెలిసిరి.

గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఉద్యోగములు ఒరియాలకు తక్కువవచ్చి, ఆలతో చదువుకొని తగినవాడు పుష్కలమైనది దెలిసిరి. ఈవిషయమున రాయబారు లంగీకరించిరి. రాయబారులంతట ఒరియా ప్రదేశములలోని కోర్టులలో తెలుగులో సాక్ష్యము వుచ్చుకొనుటవలసి గల్గు యిట్లుండినది దెలిసిరి. ఒరియాను గంజాంజిల్లా ప్రత్యేకముగా డివిజనులో కొరవ భావము కేయు. వివరములలో చించి వదిలివేయబడెననియు, నోటిసులు సమయమున్నగు ఒరియాలో, తెలుగులోనూడ అమృతయింతుట కుత్తములవలెనయు గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇక్కడ, ఒరియాల ఉద్యోగములకు తగినవారలకే పోవుటయే రణమని గవర్నరుగారు తెలిసిరి. రాయబారులు, ఒరియాప్రములన్నిటిని ఒక రాష్ట్రములో చేర్చుటయు తెలుగువారుల యేమగునో చెప్పలేనని గవర్నరుగారు దెలిసిరి. రాయబారు ముద్దేశము ఒరియాలకును తెలుగువారులకును ఒకరిపైనొక ముప్పు గారలెనయే యని గవర్నరుగారు రిభిప్రాయపడిరి. గవర్నరుగారు కుడకింపయము లన్నింటిని ఆలోచించెదమని ఏరి. 1922 ఆగస్టు 15 వ తేదీ నెం 658 ప్రభుత్వపుట ప్రకటనలో ఆచరణలో పెట్టుటయు కేసెదమని గవర్నరుగారు వాదనము చేసిరి.

గంజాం రక్షకసంఘము

పిదప పి. వెంకటేశ్వరు పంతులుగారు స్తీడరు, కే. ఆప్పా నాయుడుగారు స్తీడన, యె. కె. పద్మనాభంగారు వర్త, వీరు ముగ్గురును గంజాం రక్షకసంఘముకును గవర్నరుగారు రాయబారము వెళ్లిరి.

ఈ సంఘము యొందు కేంద్రదేవో ఆకేరే దేవులన్నది. గంజిల్లాలో కొన్ని భాగములను మద్రాసు రాజధానినుండి యొక ఆందోళనమును ప్రతీకరించుట యీ సంఘాద్దేశము. సంఘమున మాటాడినవారు గంజాంజిల్లా మద్రాసు రాష్ట్ర నే చేరి యుండెనని గవర్నరుగారికి విన్నవింపిరి.

ఇంతియగాక గంజామున కాభివృద్ధియొన, దక్షిణతొను వర్తములు జరుగుచుండెను. మొట్టికాసా తెలుగువారు కొందరు బాతిబట్టిగాక మాటాడుభాష మాటాడినద జేప్పదెరిగినూడ దెలుపబడెను చెన్నరాజ యాభాగము ఉత్తరదేశముతో కన్న దక్షిణదేశము క్కువ సంబంధము గల్గియున్నదని రాయబారులు దెలిసిరి. గవర్నరుగారు దీనిసంతక బాగుగ విని, యీసమస్యల వచ్చినపుడు అంగ్రుల విషయము బాగుగ విచారించబల్లిసిరి.

గంజాం మహమ్మదీయులు

గంజాం మహమ్మదీయులు భానుసాహెబు యస్. యం. అలీ సాహెబు బహదూరు, తాలూకా బోర్డుభ్యుక్ కోండ్, సయ్యదు ఆమీర్ అలీ సాహెబు, తాలూకా బోర్డుభ్యులు, మహమ్మద్ ఫా

సాహెబు బహదూరు, అనరీ మేజిస్ట్రేట్లు బరంపు మిర్ హైదర్ సాహెబు బహదూరు యల్. కుర్రేపాళా కౌన్సిలర్లు, బరంపురు తాలూకా బోర్డు గారును ప్రతినిధులు గవర్నరుగారి వద్దకు రాయబారులు వెళ్లిరి.

ప్రత్యేక భాషలకు ఉచితవేతములం 7 నుండి 6 వరకు మహమ్మదీయులకు తొలయ ముక్కలకు పెట్టబడినది చెప్పి, మరొక ఆంధ్రము యిప్పుడు మహమ్మదీయులు బీజాపూరి సరిహద్దు లేవన్నచో పూర్తి స్థాయిను ఉచితవేతముల విషయమై మద్రాసు ప్రభుత్వము విచారించెదమని గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

చెన్నపురి బజారుధరాలు

నవంబరు 30-వ తేదీ గురువారము

(1) జాన్యములు

కందికాల్లు బా 1-1 రు 45.0-0 కుంజులు 55.0-0 కళింగ

విషయము	అస్తా	ముద్రము.	మ. ప.
కుంజులు రెజాలిడి	11 వ 15 గ. 15	12.0-0	14.0-0
నెల్లూరిని	11 వ 15	15.0-0	16.0-0
బిల్లిడి	11 వ 15	15.0-0	16.0-0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-1	11	8.0-0	9.0-0
నువ్వులు	11	20.0-0	21.0-0

(2) వస్తు భాన్యములు

కందికాల్లు బస్తా 1-1	11	12.0-0	13.0-0
నెల్లూరిని	11	18.0-0	19.0-0
బిల్లిడి	11	11.0-0	12.0-0
మినుములు	11	14.0-0	15.0-0
చిలకలు	11	7.0-0	8.0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు మూల బా 1-1	11	150.0-0	155.0-0
నెయ్యి న 1-1	11	13.0-0	28.0-0
కొండాపురం నెయ్యి నెయ్యి బా 1-1	11	38.0-0	58.0-0
యెర్రపేరేము	11	52.0-0	56.0-0
నెయ్యి నెయ్యి నెయ్యి బా 1-1	11	120.0-0	126.0-0
ఆముకము నూనె బా 1-1	11	116.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాంతము బా 1-1	11	155.0-0	
చాంతము	11	140.0-0	
మిరకాములు (గుంటూరు) బా 1-1	11	90.0-0	120.0-0
గుంటూరుపాతము నీలిమందు మును 1-1	11	45.0-0	
కాళిబా 1-1	11	65.0-0	
బెల్లము బా 1-1	11	40.0-0	45.0-0
అంతకుండు పాతము బా 1-1	11	85.0-0	48.0-0
11	11	52.0-0	68.0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం బా 1-1	11	24.0-0	81.0-0
చదరం	11	26.0-0	87.0-0
రక్తం	11	26.0-0	87.0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 కులంబ	11	88.0-0	84.4-0
బంగారము, కులంబ 1-1	11	26.10-0	
నకరం 1-1	11	16.12-0	
ఇత్తడి బా 1-1	11	225.0-0	880.0-0
రాగి బిల్వ	11	855.0-0	860.0-0
అస్సా చక్కెర బ 1-1	11	46.0-0	46.4-0

(7) రంగులు

బ్రహ్మరంగు 20 డిగ్రీలు అంబుల పిపా	11	88.0-0	
బిల్వ 16	11	75.0-0	
ఆవు క్రిచ్చు 20 డిగ్రీలు	11	90.0-0	
బిల్వ 16 డిగ్రీలు	11	75.0-0	

త్తరమిచ్చిరి. గగనుజీతము వీరవారే యియ్యవలెననియు, దుజీతమువలన రీయవచ్చుననియు దెలిసిరి. జీతము అందుకు వలన మహమ్మదీయులు తమపిల్లలచదువు విషయము శ్రద్ధతోనొనట లేదని రాయబారులు చెప్పిరి. గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు లేటు పే యల్లి చ్చుడ బు తోడబు నీరుగలవారికి సహాయము జేయుట యత్నముగా దని చెప్పిరి.

పిదప రాయబారులు మహమ్మదీయుల కేదో కొద్దివదు భిక్షువారికి సాల్పు, రేపిన్యూ, బిజినీవక, ఫార్మెట్, పోలి కు. బాఖులలో నుద్యోగముల నీయవలెనని కోరిరి.

ఇట్టికోరికకు తానుజెప్పుకజేమియును నేదనియు, ప్రభుత్వమువారు ఒక బాతిబట్టి నరయొక బాతిబట్టి గుంజులకుడ బాతరనియు దెలిసిరి. ఇంతియగాక యిప్పుడున్న ఆర్థిక కలిసియులలో ఆర్థిక బాఖులలోని పిల్లలందరినిగొప్పబడుచున్నది. 5 రోండ్లకంద కన్న పప్పును తక్కువ ఉద్యోగములుగల యిప్పుడువారు మహమ్మదీయులను యితరబాతులతో బాటు బాచెదనని చెప్పి గవర్నరుగారు ముగించిరి.

చాంత వ ర య స్థితి

1932-33 వ సంవత్సరం నవంబరు నెల 30-వ తేదీ గురువారము.

విషయము	గత సంవత్సరం	అగత సంవత్సరం	గత సంవత్సరం	అగత సంవత్సరం	గత సంవత్సరం	అగత సంవత్సరం
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	83.8	65.2	...	418	7.62	...
చాంతము	77.7	54.3	...	6.68	1.84	...
చాంతము	88.4	72.2	...	11.41	1.91	...
చాంతము	81.1	71.6	...	12.7	0.05	...
చాంతము	...	...	...	28.05	14.94	...
చాంతము	85.0	71.1	...	9.89	2.16	...
చాంతము	87.0	72.1	...	8.60	0.66	...
చాంతము	85.9	70.8	...	11.96	5.92	...
చాంతము	83.0	70.1	...	10.08	4.59	...
చాంతము	94.0	70.6	0.85	15.51	8.08	...
చాంతము	81.6	71.1	1.47	28.50	10.59	...
చాంతము	81.5	74.1	0.95	50.50	25.62	...
చాంతము	79.9	78.5	4.85	39.11	14.05	...
చాంతము	79.8	70.5	1.51	20.74	8.00	...
చాంతము	51.8	70.9	0.68	26.29	15.92	...
చాంతము	82.4	69.8	0.16	9.28	0.66	...
చాంతము	85.1	78.2	0.78	21.28	9.04	...
చాంతము	80.9	76.0	0.82	20.55	6.28	...
చాంతము	79.9	78.0	0.28	13.45	1.47	...
చాంతము	81.8	72.1	1.55	18.81	5.85	...
చాంతము	85.1	76.7	1.70	16.10	5.02	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	90.9	75.7	0.05	22.01	2.56	...
చాంతము	88.4	75.6	0.17	12.83	2.25	...
చాంతము	92.1	77.5	...	7.17	2.19	...
చాంతము	76.6	62.9	0.16	17.28	8.44	...
చాంతము	80.0	64.1	0.05	12.41	2.65	...
చాంతము	78.6	60.8	0.06	9.17	2.41	...
చాంతము	85.8	68.9	...	1.09	3.26	...
చాంతము	82.8	67.1	...	3.60	0.23	...
చాంతము	88.1	71.6	...	5.96	1.18	...
చాంతము	93.1	72.1	...	2.81	...	...
చాంతము	89.9	75.2	...	0.61	1.58	...
చాంతము	85.5	63.5	...	3.61	...	...
చాంతము	59.4	51.7	1.65	33.41	15.89	...
చాంతము	61.7	58.2	0.72	16.84	3.48	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...
చాంతము	...	...	...	...	...	...

ఆకాశము నిర్మలముగ కొన్ని చోట్లను, మేఘములతో కొన్ని ప్రదేశములలోను ఉన్నది. ఆర్ద్రాశి హేమ్యగ నున్నది. కడపలో 0.85 కడలూరులో 4.85 నెల్లూరులో 1.47 మద్రాస్ 0.95 నెల్లూరులో 1.51 తిరుమనాపల్లిలో 0.78 నేలంలో 0.68. కొయంబత్తూరులో 0.16 పాంబళ్లో 1.70 మధురలో 1.55 కాకపట్నంలో 0.82 పుదుక్కోటలో 0.28 కల్లికోటలో 0.17 బెంగళూరులో 0.16 కొడై నాల్లో 1.65 ఉదకమండలములో 0.72 అంగుళముల వర్షము కురిసెను.

రాజధాని దక్షిణార్ధమున కన్నము కురియుచునే యుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

చాంతరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

దుర్యోధన పరాభవము

(నాటకము) 0-10-0

గువర్నరులు, గంజాబాయి, చిత్రభాంజముల గ్రంథకర్తయగు శ్రీ పల్లె వేంకటసుబ్బరావుచే రచింపబడినది. దీక్షింబరు 15 వ తారీఖునకు వెలువడును. ఈలోగా ఆర్థిక భిక్షువారికి 0.8-0 పి. వి. రమణయ్య అందునక, గుంటూరు.

అనంతపురం జిల్లాలో క్షామము

(ప్రచురణసంఘము)

అక్టోబరు రెండవవారములో అనంతపురం జిల్లా మండలీకరితాల్సాకాల్సా కలెక్షనరేసికలను గూర్చి టి. శివశంకరంపేటై. యం. యల్. సి. గారు చెప్పినవార్తాపత్రికలలో నొకవ్యాసమున ప్రాశ్ని. దొరకనమునా రండువై విచారణజరిపి. విచారణఫలిత మిక్రింద తెలుపబడినది. శివశంకరంగారిలేఖనుండియు రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు గారు కలెక్టరు గారి కంపెనీని వేదికనుండియు కొన్ని భాగములను ప్రచురించుచున్నాము.

శివ శంకరంగారి లేఖ

(1) ఒకప్పుడు బల్లారిజిల్లాలో శరీయున్న పుడు మండల సిగతాల్సాకా మిక్రిలి సారసంతమై యొప్పుననుండెను. పోక పంట ముఖ్యధికముగా నుండెను. పోక కొబ్బరితోటలలో నీర తక్కువ పచ్చి కన్నులవందువు నేయుచుండెను. గతించిన పది సంవత్సరముల నుండియు వర్షములు లేకుండుటచేత నీతోటలు నెడిపోయివున్నవి. రైతులు కొందరు స్వంతభవనముతో నూతుల ద్రవ్యించి తోటల బెంచజూచిరి.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి నివేదికము

(1) క్రిందటి 10 సంవత్సరములలోను ఏటకు వర్షపాతము తగ్గుమనవ్వినదని వైశేకాల్సా చెప్పబడినది. ఈక్రింద నువా జూరింపబడిన లెక్కలలో, గతించిన 10 సంవత్సరముల వర్షపాతమును, 1870-1909 యీ సంవత్సరములనుకల్ప 40 యేడ్లలో వర్షపాతము యాదరణతో పోల్చినయెడల నివారము సత్యము కాదని తెలియును.

Table with 2 columns: సంవత్సరములు (Years) and సగటునవర్ష పాతము (Average Rainfall). Rows include 1870-1909, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, and 1922 (నవంబరు 10 లేదా తరువాత).

శివశంకరంగారి లేఖ

(2) పోక, కొబ్బరి తోటలలో మూడవ పాలు పూర్తిగా నశించినది. మిగిలిన భాగమును చెడిపోవుచున్నది. ఇందు కలన భూస్వాములు మిగుల దుఃఖితులైయున్నారు. వారు ఎల్లప్పుడును ఋణగ్రస్తులై యున్నారు. తాలూకా తరహాభవన గోల్పోయినది.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి నివేదిక

(2) అ.దుబాటుగా నున్న లెక్కలనుండి అగరి, మధుమిక్రిగ్రామములలో కొబ్బరి పోకతోటలను గూర్చిన లెక్కలను చూపుచున్నాము.

Table with 6 columns: ఏకరములు (Acres), 1827, 1828, 1929, 1930, 1931. Rows include అగరిలో పోక తోటలు, అగరిలో కొబ్బరి తోటలు, మధుమిక్రిలో పోక తోటలు, and కొబ్బరితోటలు.

తగ్గుకలగలది - తగ్గుదలకు కారణము ఈతోటలలో చాలవరకు 30, 40 యేడ్లకు క్రితము క్రితగా నేరుబడినవి. అందు. పోక చెట్లు రమ్యావి 30 యేడ్లకంటె బ్రతుకదాదురు. కావున నీతోటలు చాలవరకు సహజముగా నే నశించుచున్నవి.

శివశంకరంగారి లేఖ

(3) ఈరెండుగ్రామములలోను, ప్రాంతములందును ఈ పక్షిలో నిప్పుటివరకు 2 1/2 అంగుళముల వర్షముపాతము వడి నది. గతపక్షిలో 9 అం. లను, దానికి ముందుపక్షిలో 10 అం. లను పడెను. ఇందుములమున మాగాడిభూములేక పొట్టవై దులపంటకుడ రిగ్గెను.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారినివేదిక.

(3) శివశంకరంగారు తమ వర్షపాత అంకలు ఎంతవరకు యధాస్థములలో తెలియదు. గ్రామవాస్యిగల వర్షపాతపు లెక్కలేవి.

Table with 3 columns: అగరి, మధుమి, and values for 1920, 1921, 1922.

శివశంకరంగారి లేఖ

(4) అగరిచెట్టువు ఆధారము గాగల 1100 యకరముల కల్లుముఖామిలో 800 యకరములకు మాక్రిమే నూతులవరూ ధారముగలదు. ఈ 800 యకరములలో 250 యల్లలో కొబ్బరి పోకతోటలును, 50 యల్లలో తిండిధాన్యములును నేరుబడుచున్నవి. మిగిలిన 800 యల్లలలోను భూమి వర్షాధారమై యున్నందున స్థితి తులు వివచనములైనవి.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి నివేదిక.

(4) అగరిచెట్టువు ఆయకట్టుకొందకు లేండినది 888 యకరములు మాక్రిమే. ఇందులో 200 యల్లలో మాక్రిమే తోటలు నేయబడినవి. ఇతరవిభజన సాగుబడికాగలవి 888 యకరములు. ఈభూమిలో 50 యల్ల మాక్రిమే సాగుబడి చేయబడియున్న శివశంకరంగారిలేఖనుండి హస్తించుచున్నది. మేము (రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరున్నా, కలెక్టరుగారున్నా) భూముల పరీక్షకు వెళ్లినపుడు ఆయకట్టుకొంద భూమిచాలవరకు సాగుబడి చేయబడియుండెను. ఇది శివశంకరంగారువారికి చేసినంతకుముందే సాగుబడియై యుండవలెను. ఏలనన సెప్టెంబరు 20 లేదాతరువాత గ్రామములలో పంట పండిన భూమి మొత్తము 1518 యకరములు. క్రిందటి పక్షిలో ఆగరికి పండిన భూమి 1528 యల్లలు పక్షి అంగుళ రెండవ రాగిపంట, అక్టోబరు మొదలు వర్షముతువులో పండు మొదటి కొన్ని పంటసహా 1958 యకరములు.

శివశంకరంగారి లేఖ

(5) అగరికి పక్షిని స్వయముగా తెలిసికొనటకై నేను చాలయిండ్లను పరీక్షించితిని. పశువులకు మేతలేదు. ఈతయెరులు, పక్షయెరులు, యిప్పు కరులు, నేరేడియెరులు మేతగా చేయుచున్నారు. పొలములన్న కెల్లలను నంజీంచుకొనట రైతులుకడకలసిన కష్టములన్నియు పడుచున్నారు. సమీపమున మైసూరులోని గ్రామములనుండి పశువులకు మేతను అధికభవమున తెచ్చించి తెప్పించుకొనగల వారు బహుకొలది మంది గలరు. మేద రైతులు దినమంతయు కష్టపడి యెండిపోయిన గడ్డి వేళ్లను క్రవ్వుకొనుచున్నారు. ఈ గడ్డి 'సాంకీల్' ను కలెక్టరుగారికి పంపుచున్నాను. ఇందు వారయెమియులేదు. పశువులను మోహపుచ్చుటకు మాక్రిము కలినది. గోవిందప్ప అను రైతు యింటి ముందట నడి కయెన్నునందున్న యెద్దు మరణావస్థలో నుండగా జూచితిని. తిండి లేకపోవుటచే దీని దువరస్థు కారణమని గోవిందప్ప తల్లి చెప్పెను. గ్రామము నందు పశువులు చాల కల్కారకథలలో నున్నవి.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి నివేదిక

(5) నేనాగ్రామములో సెప్టెంబరు 18 మొదలు 24 లేదావరకు కాంపు చేసియుంటిని. నేను బాగా విచారణచేసితిని. కలకాగారికి రెండునివేదికలను, ప్రతిదినము యిన్స్పెక్టర్తో ట్టును పంపితిని వాటిని చూచినయెడల; పశువులు మంచిస్థితిలో నున్నవని తెలియును. పశువులమేత దొరకుట కష్టముగా నున్నట్లు నాదే కనుపడలేదు. ఎరవు వెంటలలో బొప్పి కొట్టి గడ్డిని చూచితిని. గడ్డికూపుల నిండ్లనుండి చేపకు చేరవేయుచుండగా జూచితిని. తోటలలోను గడ్డిమేటికందునను కరువులకు అహావము నిలుకచేసి యుండగా జూచితిని. రాగులతోపాటు పశువులకొక బొప్పిలను పండించుచుండగా చూచితిని. ప్రతి దినము రైతులంటికి వచ్చునప్పుడు కేలలోను కెట్టువుట్టుమిక ను కొనిన పచ్చగడ్డిని తీసికొని వచ్చుచుండగా కనుగొంటిని పోక కొబ్బరితోటలలో పచ్చగడ్డి పచ్చగడ్డిగా వెరుగచున్నది. ఈగ్రామములలో అట్లు సెప్టెంబరు మాసములలో రాగిచేను పశువులకు కొట్టివేరురు. ఇప్పుడు రాగులపంటబాగా ఉన్నది.

శివశంకరంగారి లేఖ

(6) నేను యింటింటికిని పొంపు భాగ్యకంతులు సామాన్యము చేదపాను నీరయందర్భాసములను పరీక్షించితిని. ఈమట్టు పట్టు అగరిభాస్కరస్థు అనుబ్రాహ్మణులైరుకున్న గొప్పభూస్వామి లేడు. ఇతడు రు 700 లు వస్తు చెల్లించును. కర్మసాయము

న.దు ఎన్నిక గన్నవాడు. ఈనకి 20 యకరముల పోక, కొబ్బరితోట గలదు. ఇప్పుటికిది చాలవరకు నశించినది. మిగిలినది చెడిపోవుచున్నది ఈనకి కందరికంటెను ఎక్కువ నష్టము వచ్చినది. ఈనకి లోగిలి గ్రామములలోని వాటి యన్నిటిలోను పెద్దది. నాలుగు కలనములున్నవి. వీటిలో నిప్పుచేసుచులేను. ఇంటిలోగూడ శూన్యముగానుండెను. విచారించి చూడగా నా రెండు యెండిపోయిన పోకమానులకు 1 కి 0-4-0 చొ" అమ్మి కష్టముతో తీవనము చేయుచుండెనని తెలిసెను. ఇంకొక బ్రాహ్మణునియింట చల్లుటకు వాటిపెట్టిన గింజలు మాక్రిముండెను. ఇతడు రు 49 లు వస్తుచెల్లించును. విదానగురు యితరరైతులను జూచితిని. వారందరును మైసూరులోని సిగానుండి ధాన్యముకై క్రతివారమును ఎదుగజూచుచుండిరి.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి నివేదిక

(6) శివశంకరంగారు కొద్దియిండ్లను మాక్రిమే పరీక్షించిరి. ధాన్యమెన్నట దాచబడినదో క్రాత్రగా కచ్చినవాకి నుల భయగా తెలియదు. నేను బిచ్చమెత్తుకొనువారి వట్టిరములలో ధాన్యమును గండికి. కూరగాయలను ధాన్యమున కమ్మించుండి. కేలలో పనికియు రైతులకు శంకుటమభివనము లపబట్టి ఆహారపదార్థములు సమృద్ధిగానున్నవని తెలియును. వర్షము ధాన్యమున కంతగా భిన్నులేదనియునది. మాధుమిలో పోక ధాన్యమునమున్నరైతుడు దినమున కొకటిరెండు గూపాయిలకన్న సెక్కువ అమ్ముచుండుటలేదని కలెక్టరుగారు యిన్స్పెక్టర్ను పోగా వాటితో ననెను.

శివశంకరంగారి లేఖ.

(1) మాదిగగూడెమునకుపోతిని. ఇందు 64 యిండ్లు గలవు. 200 మందిజనులుగలరు. పోకపక్షిమ నశించుటచే వారి శ్రమియు కనిలేదనెరి. నాయట్టును పచ్చిచేసిన 60 మందిలోను కొందరు కుప్పించియుండిరి. అయిందెడ్లవారిక చనిపోవుటకు సిద్ధముగా నున్నట్లుండెను. వారు బొమ్మకెడుచుండ్లు, కలం దడుంట్లు, కేరేమపండ్లుకన్న తినుట శ్రమియులేదు. భాగ్యకంతులే బాధకుచుండగా వీరిసంగతిగూర్చి సుదేశాపకవలసినదేమి? మాధుమికిపోతిని. బరుకయిగూడె గారు చుట్టుపక్కలనున్న క్షర పంటలగు రైతులనహాయమున పడునెరుదినము లన్నవానము చేయించిరి. నేనేగిన దినన నూడ 200 మాదిగల కన్నదానము చేసిరి. వారిలో చాలవరకు యవాశోగ్యదశలో నుండిరి.

రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారి నివేదిక.

(1) నేను పోయినపుడు అనగా సెప్టెంబరులో ప్రజలు దుండలు కాయలు దినుచుండగా నూడలేదు. మాదిగలలో గూడ నెవ్వరును పాత కష్టకతో నున్నామని చెప్పుకొనలేదు. మేమి రవురును నెక్కికప్పుచు మాదిగలు కంటిచేసికొనుచునేయుండిరి. చచ్చిపోవుటకు సిద్ధముగా నున్నదని చెప్పబడిన వారిక చనిపోలేదు. బ్రతికియున్నది. నేనావారికను శివశంకరంగారికన్న ముంకేమాచితిని దీర్ఘవ్యాధిచే బాధపడుచున్నదని యిదివరలో నివేదికలో తెల్పియుంటిని. కల్లి బలముగాను ఆరోగ్యముగాను నున్నది. బీదలకు అన్నదానము తేసివచ్చును నేనుంటిని. వారిలో కృషులు, స్త్రీలు, బిడ్డలుమాక్రిమే గలరు. యావనవయస్సులో నన్నవారందరు ఎప్పుటియట్లు కరువుపపలను చే నొనుచుండిరి. గ్రామమునందు ప్రాగుచేయబడిక ధాన్యముతో అన్నదానము గాని పలుడెను. రెండు మాసములలో 50 శేర్ల రాగులునున్న గు ధాన్యము ప్రాగుచేయకన్నభాస్కరప గారు 40 శేర్ల నిచ్చిరి.

శివశంకరంగారి లేఖ.

(2) నేను పిలువనంపగా 50 మంది గ్రామ పెద్దలును కాలమంది గ్రామములను పరిశీలించు గూర్చి ముద్దుటింటకు చాచిడిలో సమావేశమైరి. చెట్టుభూముండి తీయని కాలువలను మరల క్రవ్వించియెడల క. కల్పించుట యగురు; ఇవిగాక పోకతోటలు తగిన నీటివరకు పెంపొందించుట యగును. ఇచ్చల వారు వాదాపు ఆందజను భూనతిలేనివాచే గారికి పోక్రియే ఆధారము. ఈ విభజన నీకి ఆధారము రెండు ముల కాలము కని కల్పించుటకు కాలముల క్రవ్వించు. 1000-ల పట్టునని కంపా వేరబడెను. మాధుమిలోనికీ నీరును నష్టమిచ్చేయు కల్లముభి కాలువన బాగుచేయించ వచ్చునని పరియొక మాదన. ఈ కాలు కట్టు చాల కాలము నుండి యనుకచే దిచ్చివేసుకొని పోక ఇప్పుడు శిశిలాగడ్డిలో నున్నది. వీరిపై డి. కి. డిల్లియు నారు తిను దున్నెని కొంతకును బలపియున్నారు. 1. చుక్కలో కల్కటార్తెనను పెండ్ల విమ్మనినూడ అడిగిన టిని. ఈరెండువార్యములను చేకర్చబట్టెయెడల బాధితులగు

నేన కరణ్య మిచ్చుటయేగాక ముందు కలవల నినాడును కారణమగును.

రెవిన్యూ డివిజన్ లో ఆఫీసరుగారినివేదిక.

(8) ఊరికాటవలనుమై నేనుచూచితిని. ఊరిలనుంచి అగరిచెలువుతూమలలోనుండి యీ నీరు వచ్చునటుల అవలను తీయించుట నూచింపబడినది. ఈ ఊరిల విషయము దీక్షాదీ, అగరిచెలువుల కగాదాలలో నున్నది. ఈ కార్య పథకములను కొరవలసి యుండును. ఇంతకును, 20, 30 క్రిందట నీయూటలు తీయబడినప్పుడు నీరు 10, 15 దినల ముక్రమే పారుచుండుననియు, 10, 15 యాకరములు ప్రతిమే యిందుల ఫలమును పొందె ననియు తెలిసెను. దీనిని చూచి యాపనికై యింతసామర్థ్యము కల్పయ్యెనుట కలన కనబడెను. కనుక యీ సలహాను ఆచరణలో లభము. రెండవ కార్యము విషయమై టంకూరు గ్రామీణ కమిషనర్ మాతో కూడ జాయింట్లు నెక్ష్టను జరిపి యేకీభావమునకు వచ్చినగాని కాలంకల్పము నొనరునెట్లుటకు లీల లేదు. కావలసినంత వనిచ్చునని నేను నానివేదికలో చెప్పియుంటిని. మడకనీర కాలలో కలెక్టరుగారు పర్యటన సమయమున ముగా విచారణజేయగా వారికిని ఇట్లే తోచెను. మరి చివరికొన పొందువులు, సుసామర్థ్యములు మాదిగలు బలగు, తోనున్నట్లు లాభములు గనబడెను. అగరి, మాధూడి ంధూడి మున్నగు గ్రామములలో వారు మాదిగనూడెము పోయినప్పుడు వరుసగా నున్న కారందరును యిల్లునిడి వెలుగుట బోయియుండిరి. వరుసగామీరినవా రింటుండి చువారు చేలలో పనిచేసికొన బోయిరిని యొక్కకొనవలసిన వా ప్రకముగా పనికి తక్కువలేదు. మడకనీరలో మా టు పచ్చగడ్డిని, కెట్రెలనుమోసి యమ్మి బ్రతుకుచుండిరి, కుంటలు పొగుచేయుచుండుటను, చేలలో పనిచేయు బను కలెక్టరుగారు జూచిరి. పరిశోధకులు లేదనట గాక.

కాలమానము

(ప్రచురణసంఘము)

రి నవంబరుతో ఆంధ్రప్రదేశ్ వారములో విశాఖపట్టణానికి అధిక వర్షములు. ఏజన్సీ, గంజాం, గుంటూరు జిల్లాలలో తిరుమాత్రము వర్షము; కడప, తిరువారూరు, కొచ్చిను జిల్లాలలో సుమధిగాను, దేశములలో అల్పముగాను వర్షపాతము సగ్గురగు. ఈ వారములో నితరచోట్ల వర్షము లేదనియే చెప్పవచ్చును. అగరి, తప్ప ఇతర చోట్ల యల్పముగా యావరేడికి మించియున్నది. కృష్ణాజిల్లానులన కంటలు కొంచెము పొడవని. బల్లారిలో ను. మొత్తముమీద కంటలు పొగుగనే యున్నవి. త్వరమీద నిలువడ లిగియే యున్నవి. ఇటీవలి వర్షంబాం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో పరిస్థితులు వి.

బర్మా శాసనసభ

నేననగరము రెండుభాగాలుగా విభజింపబడి తూ ఇరువురుభాగతీయత్రతీయము పడమటి రంగోడు భాగతీయత్రతీయము ఎత్తుకొనవలసియు సర్కార్ ఎంగ్లీషుకు శ్రీయుత అవకాశము, ఎ.వి. జోసెఫ్ గారిను, ప్రజలచే పడమటిరంగోడుకు శ్రీయుత మన్నిగాను, ఎత్తుకొనబడినది. శ్రీయుత కారాముని రావు గ్రూపువీరికేకమునకువచ్చి ఒకసంవత్సరమైనను రెండరితో కలసిమెలసి తిరుగువారు, కూలీలు వాగ్దా మొంగిన వారైందున వీరు ఎన్నుటవైట్లపైపెరుతు వైష్ణవనామము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని తనవలన వైసంకమేయను సుకుమారుటకు ర్యసహాయము నిచ్చునగాక. నేటికి పదుగురలో ప్రాముఖ్యమును గలిగెను.

చి. పుల్లయ్యశాస్త్రి

ఫోర్టు నెంటు జార్జిగజెట్టు

నవంబరు 28 మంగళవారము

శాస్త్రాధికారి

గుంటూరులో రామానుజం రామయ్యగారికి స్వేచ్ఛ మేజిస్ట్రేట్లు అధికారము తొలగింపబడినది.

కోడికులం కాంతిలాల్ గంపిల్లే కంకరవీల్లగారును, చిర మామిళ్ళ కోదండరామయ్యగారును, అంగలకుదురు శుబ్బారా యదుగారును, అల్లారి చివీరాస్వామిగారు గుంటూరు రెండిమేజిస్ట్రేట్లుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్యు పాణిగారు గుంటూరు రెండిమేజిస్ట్రేట్లుగా నియమింపబడి 2-వ క్లాసుమేజిస్ట్రేట్లు అధికారమియ్యబడిరి. గంజాంజిల్లా కుమండిలో సాట్టు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుగ నున్న హర్షన్న బాటిగారి కచట రి తరగతి మేజిస్ట్రేట్లు అధికార మియ్యబడినది.

రెవిన్యూశాఖ

రావుకాపాటు వి. బ్రహ్మయ్యకుంతులుగారు తెలపు నుండి రాగానే కృష్ణా జెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వతంత్రపాలనశాఖ

జార్జి టి.మెరు పోరన్ గారు తెలపునుండిరాగానే కడప జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

జనబు మాన్సి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహెబు బహదూరుగారు గుంటూరు మున్సిపల కౌన్సిలరుగనియమిం పబడిరి.

యం. తిమ్మయ్య కంతులుగారు ఏలూరు మ్యునిసిపల కౌన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారు బారోట్ లా గుంటూరు మ్యునిసిపల చైర్మనుగ నెన్నుకొన బడిరి.

విద్యా శాఖ

యం. కుందరీపాడు విశాఖజిల్లాం జిల్లా ఎడ్యుకేషనల కౌన్సిలు సభ్యురాలుగ నియమింపబడినది.

తిమ్మి లల్లి చాలను బ్రహ్మజ్యో మొదల్యార్ కృష్ణస్వామి మొదల్యార్ గారు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో ఇంగ్లీషు అడిషనల ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

మిసిలేనియను ప్రకటనలు.

జి. ఆర్. రామస్వామి ఆయ్యంగారు తెలపుకాగానే గోదావరి ఉత్తరదేవిజెకా మానకరం సబ్ డివిజెకాకు అసిస్టెంటు యెగ్జిక్యూటివు యింజనీరుగ నియమింపబడిరి.

యల్. యస్. సత్తి అయ్యంగారు కృష్ణాపడమర డివిజనుకు మాన్సిబడిరి.

యస్. డి. రట్నోగారు మద్రాసు జెనరలు ఆనుప్రతిలో సీనియరు అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఏలూరు, అన్నదాన సమాజము

(అక్టోబరు, డిసెంబరు 15 వ తేదీ వస్త్రధానము జరుగుట) కై సహాయము చేయును

ఏలూరు, అన్న, వస్త్ర, విద్యాధాన సమాజమునకు, వస్త్రధానం కాశ్వత భారాను నిల్వపున్న సామ్యుకు కడ్డీరు 84 అరకయశాల్లు చూపాయిలు వచ్చింది. సదరు కడ్డీరుపాతాలకు ఆయాధార్మికల చేరులను, డిసెంబరు 15 కృష్ణావరేణం తేదీ, అక్టోబరు వస్త్రధానము జర్పబడును గాన, సదరు తేదీలోగా, యెరయినను, వస్త్రధానం చేయుటకు యచ్చును వున్న యడల, వస్త్రములుగాగాని, సామ్యు పూర్వ క ముగాగాని యిచ్చి, ఆతేదీన, వస్త్రధానం హెచ్చుగా జర్పివగలదులకు కోరెదను. యిందుకు రక్షితులు యివ్వబడును. శాఖ్యం కంటి 1-కి రు 1.4-0. ఖండవా 1-కి రు 1-0-0. వీరె 1-కి రు 2-0-0. కుండుగడ్డ 1-కి రు 0-10-0. ఖరీరు అవునని బుదిపు నేయబడి నది. మూలభూము ఖర్చునెట్లుకుండా కడ్డీనిట్టి జర్పబకు కాశ్వత ఫండుఅయిన రు 20 యి:వైరూపాయిలు చొప్పున కమాయి చేసి, రక్షి, పట్టాకూడ యివ్వబడును. యింతవరకు వస్త్ర ధానం మూలభూము రు 550 (ఆయమకుండుల యాభయ)చూపా యిలు మూకేమి నివ్వపున్నది. యిప్పుడు యివ్వబోవు విరాళ ములు ప్రతిసంవత్సరము యివ్వవలయునని నిర్ణయంలేదు.

కందుల రామయ్య,

మద్దుల వెంకట చిన్నరాజు,

డైరెక్టరు.

జాబులు.

వరదల.

సత్రైవల్లితాలూకా విష్ణుగ్రామమున 02-03 తేదీల అధికవర్షపాతము గారి గల్లి తెంపులేక రెండుకోజులు వర్షము గురియుటగల్గి అగ్రామముకు అమ్మెయి దూరమున వృషధనది ప్రవాహము రాతివేళ గ్రామములోనికి వచ్చిఇండ్లుపడినది. ఇవ రెదలకు మెట్టపాలములలో నున్న ధాన్యపు తుప్పలు వగైరాలు బీళ్లవైగా కొట్టుకొని పోయినది.

కాశీదాస గంధాలయము - తెక్కలి

1522 సం॥రం డిసెంబరు 9 తేదీన జనగబోవు శ్రీకాళి దాస గంధాలయ పంచవత్సరంతుత్సవ సందర్భమున “గంజాం మండల ఆంధ్రప్రదేశ్” గూర్చి శాస్త్రసములు వ్రాయువారిలో నుత్తీర్ణులయిన వారికి నుల్లంపత్రము బహుమాన మిచ్చుటకు నిర్ణయంపడినది. సదరు వ్యాసమునందు గమనించవలసిన విష యములు:—

భావ:—మండలమునందు చెందిన అభివృద్ధి (2) ప్రాచీ నాధునిక కవులు (క్రీశేషులు) వారి గంధములు, కాలము తెలి (8) ప్రస్తుత సౌకర్యములు.

గంజాంమండలమున గల భాషాభిమానులు డిసెంబరు 5 తేదీలోగా వ్యాసములు వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

శివల సుబ్బారావు

కార్యదర్శి

ఏలూరువార్తలు-సవరణ

25-11-22 తేదీ శనివారము వెలువడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ యేలూరు “ఒక రేఖ” వ్రాసిన రేఖలో నేను శాస్త్రాచార్యుల జనరలుడి ప్రారంభించునని ప్రకటించియున్నాడు. ఈ విషయములో “ఒక రేఖ”గారు నన్ను సంప్రదించి వ్రాసియుండలే దనియు, భవిష్యత్తును గూర్చి నేనె ఎట్టి యభి ప్రాయమును వెలుబిచ్చియుండలే దనయు, ఇరెదములముగా తెలియజేయు చున్నాను.

మరియు, యేలూరుతాలూకా సంఘ కార్యదర్శులు శ్రీయుత వైడిపాటి వెంకటశారాయణ, హేమి రామా రావుగార్ల రాజీనామాను గూర్చి రూఢికర్తమాన మని వ్రాసినవార్త నిరాధార మని వ్రాయుచున్నాను.

యర్రెమ్మిల్లి, మంగయ్య.

నత్య వత్సు పాఖ్యానము

తేక

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక డ్డేత్రముయొక్క మహాత్మ. ఇందు శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవిత్యము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టు చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన భావకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,

7, కంబుకెట్టి షిఫి, మదరాసు

మానమకమును గ్రహించితిరా?

లేనిచో ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు దయ చేయును. సవరం బంగారు గజ్జల అడ్డిగలు, వడ్డ్యాణము, నాగవత్తులు, కంటెలు అడ్డిగలు, మొలత్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిరిస్తులు, యిది యది అననేల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వబడును.

(5)

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

పశ్చి గో దావరిజిల్లా జాతీయసంఘము

తెలుగులో 27-11-28 తేదీని సమావేశ మయిన కార్యనిర్వాహకవర్గ తీర్మానములు

1 కార్యనిర్వాహకవర్గములో శ్రీమత పేరియెన్ గుర్తు రాజుగారి ప్లాన్ కి శ్రీయత తోడ్పడట అప్పల రామమూర్తిగారిని యొక్క కోడలుయినది.

2 శ్రీయత తాడిమిటి కుటుంబకాశ్రీగారు నిడదవోలు దివాలా అయినదాని సప్తమునుగూర్చి వారు వ్రాసిన వివరములు చదువడమయినది. ఈ విషయములో వారుయచ్చిన సలహా యిచ్చి అంగీకరించడమయినది.

3 ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరుకానివారందరికీ యిజిల్లాలో ఖద్దరు వ్యాపకమునిమిత్తము రూ 1000/ ఋణమును కోరుటకు అందుకు అవకాశము న జాంతును యీ సంఘాధ్యక్షులు, కార్యకర్తలు (వానియొక్కటకును, కడత మొత్తము జిల్లాపార్టీ కమిటీకాని దూడీఖరీకు నిమిత్తమును, కృత్రిమముగా పనిచేయు ఖద్దరుసంఘములకు గాని ప్రత్యేకవ్యక్తులకు గాని, కరియైన పూచీమీద ఋణముగానిచ్చుటకును వినియోగించుటకు తీర్మానించడమయినది.

4 జిల్లాసంఘము తాలూకు నిల్వయున్న సామ్యులలో నుండి వెయ్యిరూపాయలు అప్పుకత్తి నివారణ నిమిత్తము ప్రత్యేకించుటకును, యందునుండి రాష్ట్రసంఘమువారిని వెయ్యిరూపాయలు విరాళము కోరుటకును సదరు మొత్తమును రాష్ట్రసంఘమువారు నిరూపించిన యద్యేక్ష్యులగునామ వినియోగించుటకును, అందుకునుకు ప్రత్యేకించు రాబోవు జిల్లా సంఘసభలో నిర్ధారణ జేయుటకును తీర్మానించడమయినది.

యర్రమిల్లి మంగయ్య, జిల్లాసంఘకార్యదర్శి, 28-11-28

హిందూ యువజనసంఘము - వేటపాలెం.

ఈ సంఘముయొక్క చతుర్థ వార్షికోత్సవముచేసిన దుంకుభివాసునందరికీ మార్గశిర శుంకు శనివారం కోజున శ్రీయత తోడ్పడట లక్ష్యపాఠాభివృద్ధిపరంగా యజమాన్యమున బహుజన్యప్రథముగా జరుపబడెను. ఆనాడు ఉదయం 8-30 గంటలకు వెజనాడవందీనమ్మ పార్కు సెలవబడిలో శ్రీ ఆధ్యక్షులు దయచేసిరి. శ్రీవారికి సంఘసభ్యులు లుచితరీతిని సవాల్ నింది పుష్పమాలాలంకృతులం జేసి అచ్చటనుంచి మేళతాళము లతో నూకేగించి సంఘమందిరమునకు దోడ్కొనివచ్చిరి. అచ్చట శ్రీ పంతులుగారికి సంఘసభ్యులు స్వాగతప్రకరము నొసంగిరి. సాయంత్రము 4 గంటలకు సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. సభామంటపము యాంత్రి క్రిక్కిరిసియుండెను. తిలనితలంపుగా పూసగూరి వెడవనువ్యు లనేకులు సభనలంకరించిరి. ఇవ్వది మిగుల శుభసూచకము. మృదువధుర రసామృతమును గ్రలుచున్న అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము సభాసదుల శ్రవణముల కానందము కలుగజేసినది. మన భారతదేశము నందలి ప్రాచీనగ్రంథాలయములను రాజకీయసంబంధములు యెట్లు క్రమేపి రూపుమాపినది, మన జాతీయతాభివృద్ధికరమైన విద్య నెట్లు నెట్లుగా నిర్మూలించినది, మరల యిక్కడను వాటి నెట్లు పునరుద్ధారణ చేయవలసినది, ఇతరదేశములు గ్రంథాలయోద్యమాభివృద్ధికి యెట్లు పండితవర్గములు ప్రోత్సహించుచు దేశముయొక్క ప్రగతిభివృద్ధికి గ్రంథాలయము లెట్లు సాయపడునది విపులముగా, సభ్యుల వీనుకేటపాసినట్లు, మనయుల్ల కరుగు న్నువ్వించిరి శ్రీయత పాలిశ్రేణి అదివారాయనగు న్న గారు మన పూర్వవిద్యావంశముల అంగరక్షకానిగా నిగ్మాజాన. తరము వీటినిచివరియు మరల మన స్వకీర్తిమీద పునరుద్ధారణ చేయ బట్టవలసినదని చెప్పిరి. దీనిని శ్రీయత కట్టి అచ్చువ్యవహార ఖండియించి అంగీకరించి రాష్ట్రమేలుట మొదలిడినతరువాత మన విద్య సరిపడెననియు, యింకా యెక్కువగా విద్యావ్యాప్తి కలిగిన దనియు, వీరికి ఆనేక విధముల కృతజ్ఞులైయుండవలయు ననియు, పూర్వపు భారతీయులే మన విద్యావ్యాపకమునకు కారకులనియు చెప్పిరి. తమవరి శ్రీయత ఊటుకూను వెంకటేశ్వర్లు శ్రేష్ఠిగారు పూర్వపువిద్యా సంపత్తులు సంపూర్ణముగా కలిగినవనియు, అప్పుడు విద్యావృత్తి మాఖ్యులగు రాజకీయ విద్య విజృంభించినదనియు, యిదియే, మనదేశాధికమునకు కారణ మనియు, మరల మనదేశము దేశస్థులదేశము రాజులయ నిన ప్రజలు స్వయంశాసనముగా విద్యావృత్తి విద్యావిషయములను చేకూర్చుటందు జాతీయ విధానమున ప్రతిబద్ధించవలయుననియు, అందుకు గ్రంథాలయములే ప్రపంచమొత్తమున ప్రముఖమైనవనియు వాటినికాశ్రయముగా పోషింపవలయు ననియు, మున్నగుచిరి, అధ్యక్షునికి, కథవారికి సంకేతము లిచ్చించుటతో వ్యాధి 8 గంటలకు సభ ఖాళీయె.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు యీ 1-4.

- 1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చిన లక్ష్య సరిహద్దోవ్య సోపవారపేట, కూర్మజిల్లా.
2. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనది. మరల డబ్బుబుడ్డను పంపకోరెదను. చాలరామాచార్య, శివస్వామయ్య, శిశిరేంద్ర రెడ్ గార్స్.
3. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల గర్భిణులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుడ్డు వెంటనే పంపకోరెదను ఎస్. అచ్చయ్య, స్కూల్ మాస్టరు కిరిగనపల్లి, తెంగుకూరు.

సారస్వతానవము విద్యార్థులకు, శ్యామవారులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, వీయనల మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సులభమి. 20 దినములకు సరిపోవు ఔషధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు చేరు. (రాంబి ఆఫీసు, నెం 321 తంబుకెట్టిపిడి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్జును మద్రాసునుండి పంపబడవు. పాశ్చాత్య వెంట్రాచల పండితులు శ్రీ శీతారావున వైద్యశాల మైసూరు. (1

301-594

మహాభగవంపిత

ఇదియొక గొప్పవాడిగ్రంథము. ఇది పూర్వకాలమున మహర్షులచేత వ్రాయబడినది. మనభరతఖండమందు జన్మించి మానవునియొక్క చారిత్రము వానియొక్కజననం లగాయకు ఆయుర్భాషము ఆఖరవరకు జరుగు ఫలితములన్నియు ఆయాగ్రంథముగా సంస్కృతలోక పూర్వకముగా వ్రాయబడినవి. లక్షలకొలది చారిత్రకచక్రములను ఆయా చారిత్రకచక్రముల ననుసరించి ప్రతిమనుజునియొక్క చారిత్రకఫలములను అర్థమృతముగా వ్రాయబడినవి. జన్మ సల రం- తారీఖు, జననకాలభుడియలు, చారిత్రకచక్రము (కుండలి) యొక్క నకలు. ఇది మాకు వ్రాసిపంపినయెడల దాని చారిత్రకచక్రమువెదకి వానిచక్రము ననుసరించి వ్రాయబడిన ఫలములను వ్రాసి వి. పి. గా పంపెదము. చారిత్రకచక్రము వెదకుటకు 1-0-0 ఫలితకోశములయొక్క నకలువ్రాయట 1-0-0 శ్లోకములు తెలుగునాల్గముతో వ్రాయటకు 1-0-0 అగును. మొత్తం రు 3 లు అగును వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అగును. శ్లోకములకు అర్థము అననరంజనవారికి రు 2 అమాత్రము కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపబడును.

ఆకెళ్ళ వెంకటకాశ్రమి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

త్వరపడుడు! కొద్ది టిక్కెట్లుమాత్రమే!! మించిపోవును!!! ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ. మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

అద్యలారా! కృష్ణజిల్లా ఏలూరు పెద్దబాబులో మునిసిపలు నె 143 రుగల నాన్సార్లకిమైన ఫలములో నేను 1918 సంవత్సరాల్లో కట్టించిన రెండంతములు కలిగిన నామేడను అద్దా. వీరువల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియ జరచినదొకటి లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లుమాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరతగినవో లభింపగలవు 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేదియో, లాటరీ జేయువిధానమును, తప్పిటుగా ముందు యావత్తికలోను, స్వరాజ్య ప్రతికలోను ప్రచురపరిచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, పెద్దబతుకవ్యులు, వయరాల యెడల ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్లల్ల మనూలయ్యే సామ్యులలో ఏజెట్ల కమిషనునగైరా ఖర్చులపోన మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి అయ్యే వరకుండు యెలూరు నెంబ్రలో కో ఆపరేటివు బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతరము వీక్షికోనబడును. 4. ఈ మేడను రేఖలు వగైరా అన్యప్రాంతములకు తమి చేసియుండలేదు. సదరు మేడకు ఎవరికల్ల యేతగాదావచ్చునా నా స్వంత ఖర్చులతో పనికొంది యీ మేడహక్కును స్వీకరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో వైవరతులతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సబారిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నావద్దనున్న టెటిఫిడేషన్లు, యెన్కంప్రెస్సు సర్టిఫికెట్లు వగైరాలు రిజిస్టరీకాలమందు యిచ్చి ఆఫీస్ సాధీన పరచబడును. 5 టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆద్రమ్యున గవ్వముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రు 5 లను" నామేర మనిమార్గర చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటసాలో జరిపించబడును. 6. వది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనవారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా యిచ్చబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8 పోస్టు ఖర్చులు పంపబడే జవాబు యిచ్చబడెను.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణజిల్లా.

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు తెట్లు ?

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి

అమృతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కంఠమును, మొదలవరకును చలనకలిగించి, నరమలకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. తలమెప్పులను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్ర లేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను, కడుపును, పట్టునుచ్చునలె వెంట్రుకలను బెంచును. నడదెబ్బలను రానియ్యదు. ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన నేత్రకోగములకును, శిరోకోగము వ్యాకింగు, హోష్టికెఖర్చులు ప్రత్యేకము. ధర 6 అవున్సుల సీసా యీ 1 రెంటివిలాసము:- "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 4

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

నాయువునొప్పులకు వజ్రయువకులకు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సందేహింపదీ

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును,

వాయువుపోట్ల బాపును,

పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,

పోట్లపోగొట్టును,

బెణకుల భేదించును

వాపుల రూపుమాపును

దగ్గురు తగ్గించును

నురదను తొలగించును

అమృతాంజనము

బంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుల తామర తైలము: తేట, గజ్జి చూల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక రోగములనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరిత్రము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీ డర్లు, ఉద్యోగియులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాప్తి గురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక మదరాసు.

సెంట్రుకలే ఆందోళన.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

సెంట్రుకలు దుర్బలతో ఉడి రామనాథ ర్యరజుడు. పోడికమ్మల పెండల పెట్టినయెడల సెంట్రుకలు సాధారణము.

అంకరకు రాసింపబడ్డ.

నేడే

కామినియా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజెక్టరు చేయబడినది.

సెంట్రుకలు కెట్టి లోగ మున్నును, కిరో మంద్య మున్నును, యిది విశ్వావధము.

సెంట్రుకలు చిట్టట గాని, గరుడగ గాని యుండదు.

దీని సెంట్రుకలు మరల యెచ్చటి సెక్రెటరీను గల్గి వచ్చు తే నుండి సురయో యుండును.

ఈ లోకాననే దీనిని జరిపింపి చూడుము.

సెంట్రుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినియా తలనొప్పి నివృత్తి సర్వోత్కృష్టమైనది.

తల బుద్ధి 1-కి 2-కి రూపాయ. వి. కి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింక కేసుకుదిన ప్రకారము నికయించబడుచున్నది.

ఇది మందులవ్యాపక సంకరబద్ధము, వరకు లము, వాడకము సూద దొరకును, లేకున్న, పోలీస్ థాండ్లు:-

అంగోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికల్స్ కంపెనీ,

15-16 బాల్కనామార్గము, బొంబాయి

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానము

31-12-22 తేదీన జరిగినది.

ఈ మెట్లము, ఘన వర్ణము, ఈ బహుమానము కొంత అమృతాంజనము వర్ణము, ప్రత్యేకము చేయబడును.

ఈ బహుమానము, పురుషులకు మాత్రమే దత్తమైన వేయవచ్చును. ఎవరియింట్ల నాయకులనుండి "జ్యోతిషరహస్య" గ్రంథమును యాచించునో పరిశ్రమశీలకులకు మాత్రమే దత్తమవును. మాకలిగి జ్యోతిషనిలయమునందు జ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పక్షకు దంభాస్తుతేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథములో పంపబడుదరఖాస్తును 30-12-22 తేదీలోపుగానే నింపవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రు 115-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానములు అందును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు ఇంకా మరొకటి భోక్తా జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము కొరకైనదిగా కొనరాదబడినది. ఒక్కవరి నెల రు 2-0-0 ప్రైవేటులకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిన, వి. కి. గా పంపబడును.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

ది డక్టర్ షుగర్ అండ్

ఆబుకారి కంపెనీ, లిమిటెడ్.

చామర్లకోట.

మేనేజరు ఏజెంట్లు:

మెసర్స్ సు వ్యారి కంపెనీ, మదరాసు.

సోడాగ్యాసు యిప్పుడు మా చామర్లకోట ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడుచున్నది. పై చెప్పిన గ్యాసు తయారు చేసే యంత్రసముదాయములు సరిక్రొత్తవియగుటయే కాక గ్యాసుయొక్క పరిశుభ్రతకుగాను మనము చిరకాలమునుండి ఏటివిషము ములో సుపాదించిన అనుభవపునవహాయమువల్ల నవీన పరికరములన్నియు ప్రవయోగించినారము. మాచే తయారుచేయబడిన గ్యాసు క్విలి పరిశుభ్రమైనదిన్ని, సోడా, లిమినేడు తదితరమైన పానీయములను తయారుచేయుటకు ప్రవయోగింపవచ్చునని మేము పూచీపడి వక్కాణించి చెప్పగలవారము.

ధరలున్న గ్యాసునుగురించి కావలసిన యితర అంశములను తెలియగోరువారు ఈదిగువ చిరనామాదారువారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజర్:

డి. ఎన్. & ఎం. కంపెనీ లిమిటెడ్,

చామర్లకోట.

గోదావరిజిల్లా

కత్తెకట్టలు - చామర్లు

కప్ప తాళములు.

అన్నిసాదరులచే చేయబడినది. ప్రోత్సహించును.

తెలుగే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయును.

లి. వెంటకెల్లెరు అండ్ సో

కట్టము అండ్ బాక్ మేకర్స్ లిమి.

కెడ్రాఫరం (గోదావరిజిల్లా)

కెడ్రాఫిక్ అండ్ సెల్: "వెంటకెల్లెరు" కెడ్రాఫరం

వనాపధివరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిష్కరించును. కేరమిక్ సాంబిడి ధరించుట ద్వారా విశాఖపట్నం ఎచ్చెల్లా

చిరునామా: సంకలను.

విజయనగరం, వి. కి.

మం 144 మనమబడినది.